

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Horologium Spirituale Scholasticorum Societatis Jesu

Dirckinck, Johann

[Osnabrugi, 1696

Appendix Horologii Scholasticorum, Varias praxes, annuas, semestres,
menstruas, & hebdomadarias, Societatis Jesv Scholasticis perutiles
continens.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55025](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55025)

✿ (1) ✿

*****

APPENDIX HOROLOGII SCHOLASTICORUM,

Varias praxes, annuas, semestres, menstruas, & hebdomadarias, Societatis Jesu Scholasticis per- utiles continens.

PRAXIS I.

Sese preparandi ad festa Christi Domini, omnibus ejus festis communis.

Suppono tanquam certum, dona spiri-
tualia ac favores cœlestes eò liberaliùs
à Divina Majestate conferri, quò majore
diligentiâ anima religiosa se ad ea recipien-
da disponit; festivis præsertim diebus, &
è contrà: nam, ut ait Apostolus 2. Cor. 9.
Qui parçè seminat, parçè & metet. Unde
& ipsa Ecclesia præcipuis festis jejunium
& vigiliam præmittit, ut jejunando, vigi-
lando & orando nos ad festum majori de-
votione celebrandũ præparemus. **Omnibus**

a

bus

bus itaque festis Christi Domini, sequentia servient, quæ & festis Sanctorum facile accommodarit queunt.

I. Singulari curâ puritati conscientiæ attende, ne fortè labes aliqua, gratiis in festo dandis obicem ponat.

II. Omnia opera, præsertim spiritualia majore diligentia, fervore, & perfectione obi.

III. Plus solito, orationi, lectioni spirituali, ac precibus jaculatoriis festo convenientibus, insiste.

IV. Variarum virtutum actibus, fidei, spei, charitatis, humilitatis, aliisque velut floribus cor adorna, ad recipiendum sanctius Dominum.

V. Memoriam festi instantis, & gratiarum festo die petendarum, sæpius refrica: & opera humilitatis eleemosynæ corporalis vel spiritualis, ac pœnitentiæ exerce.

VI. Meditationem de mysterio festi institue.

VII. Per diei decursum exercitia pietatis, in præsentia Christi, prout festo incidente proponitur, perage, cordis cubiculum

Praxis II.

lum ei offer, consilia ab eo pete, benedi-
ctionem posce, orationem festi recita.

VIII. Octo obsequia ipsi debita offer.
1. Sublimem de ipso & Deitate ejus aesti-
mationem. 2. Summum honorem & ado-
rationem. 3. Magnam fiduciam, ob ejus
potentiam, sapientiam, charitatem, &
promissionem. 4. Ardentem amorem, de-
siderando & petendo ut ab omnibus ame-
tur, debite colatur, & hic amor re ipsa ex-
hibeatur. 6. Imitationem perfectam pro
viribus. 7. Meritorum ejus applicatio-
nem. 8. Oblationem sui omnimodam, in
filium, servum, ac mancipium.

PRAXIS II.

*Preparandi se ad festum Nativitatis
Domini, tempore Adventus.*

I. **C**onsidera seu meditare in singulis
titulis infra positis, qua ratione
Christus incarnatus & natus, fuerit Lux,
via, Pastor &c. & in singulis duplicem fac
reflexionem. Imo Quomodo singulis istis
titulis Dominus Jesus tibi & aliis praesti-
terit, & praestet singulare beneficium, re-
docendo, illuminando, pascendo, regendo,

redimendo &c. 2. Quomodo tu non, ut decet, respondeas ejus doctrinæ, illuminationi, pabulo, &c. Eo fine ut te humilies, doleas, emendationem proponas, gratiam emendandi roges: deniq; intimè compartiaris, quod multi alii & ferè omnes mortales his ejus beneficiis non corresponsdeant. Quemadmodum Christus Dominus S. Mariam Magdalenam de Pazzis docuit: ut gemeret instar turturis & compatere-tur, quod ipse tam parùm sit cognitus & amatus à Creaturis p. 4. vitæ c. 29.

II. Tituli autem sunt hujusmodi. 1. Christus incarnatus aut natus, est exemplar omnis sanctitatis. 2. Lux mundi hac nocte illuminans Pastores. 3. Frater noster, per Humanitatem. 4. Veritas per impletionem prophetiarum. 5. Parvulus Filius Virginis, Puer de Bethlehem. 6. Agnus tollens peccata mundi. 7. Dux. 8. Justus noster, fons omnis justitiæ. 9. Princeps Pacis annuntiatae ab Angelis. 10. Non habens, ubi caput reclinet. 11. Magister noster docens humilitatem, mansuetudinem. 12. Legislator, Pastor, Admirabilis, Redemptor, Salvator, Mediator Advocatus, Sacerdos, Pater futuri sæculi. III.

III. Circa hos titulos, exerce sequentes virtutes. 1. Elice actum fidei & corde ac ore pronuntia : *Credo firmiter & sanguine meo confirmare paratus sum, te esse verum Deum & hominem, exemplar sanctitatis*, atque ita de aliis titulis. 2. Adora profundissimè. 3. Gratias age illi, quòd homo factus sit, & hac ratione voluerit esse exemplar, Lux, Frater &c. 4. Dole, quòd non corresponderis exemplari &c. 5. Offer ei munusculum aliquod, ut fieri amat Principibus & Hospitibus magnis. v. g. Voluntatem nunquam peccandi, vota &c. 6. Adjungendo te Pastoribus, pete instar mendici, primò remissionem peccatorum quoad culpam & poenam. *Deinde vitæ sanctimoniam. Tertio* perpetuū progressum in virtutibus. *Quarto* gratiam reddendi alios meliores. *Quinto* pete gratiam vel auxilium, pro Ecclesia, Societate, Principibus, mortuis, vivis. &c. 7. Gratias age humillimas Patri, Filio, Spiritui Sancto pro beneficio Incarnationis admirabili. Item B. Virgini, quòd Christum pepererit, lactaverit, educaverit, S. Josepho quod servierit. Angelis quod

cecinerint: Gloria in excelsis: & Pastores advocaverint. Pastoribus quòd adorârint: Regibus quòd munera obtulerint. *Octavo* cogita, quales cogitationes & affectus elicerit Puer de Bethlehem in præsepio, erga Patrem, Spiritum Sanctum, B. Virginem, S. Josephum, Angelos, Pastores, Reges. *Nonò* offer SS. Trinitati hunc puelum pro tuis & mundi universi peccatis. *Decimò* compatere Christo, pauperiem, frigus & alia sustinenti *Undecimò* osculare in spiritu sacratissimos ejus pedes, manus, fascias, præsepe, stabulum. *Duodecimò* redama te sic amantem, & reipsâ amorem demonstra, imitando Dominum & Regem tuum potissimum in quinque hisce virtutibus, paupertate, humilitate, mansuetudine, sensuum omnium mortificatione & charitate.

PRAXIS III.

Piè transigendi dies antecinerales.

Cùm homines mundani, hisce diebus plus libertatis assumant, & mundo, carni ac Diabolo serviant; Religiosus Societatis fervens ac sincerè Deum diligens, observare poterit sequentia.

I. Abstine à peccato, in quod sæpius labi soles.

II. Auge tempus orationis, saltem horâ dimidiâ.

III. Lege Librum spiritualem paulò diutiùs.

IV. Novâ aliquâ pœnitentiâ corpus afflige vel antiquâ longiore.

V. Visita frequentius Sanctissimum Sacramentum, & affectum compassionis erga Christum demonstra, quòd hoc tempore adeò malè tractetur: solent enim amici solatii causâ sese invisere.

VI. Qualibet horâ elice affectum doloris de peccatis hujus temporis.

VII. Saltem ter in die profundissimâ genuflexione adora Divinam Majestatem versus quatuor mundi partes: & hac amorosâ adoratione quodammodo compensare stude, peccata Mundanorum, quæ in istis partibus accidunt: dole, veniam & conversionem pete, atque ad hanc obtinendam Jesu merita & sanguinem offer. Hac ratione S. Maria Magdalena de Pazzis multorum peccatorum conversionem obtinuit. c. I OI. vitæ.

VIII. Opera bona ordinaria obi diligentius, perfectius & ferventius: cum servi Diaboli ferventius Deum offendant.

IX. Adjunge extraordinariam communionem ad placandum Deum tot modis offensum.

X. Solito magis mortifica gulam, sive in quantitate, sive in qualitate, quâ toties hoc tempore Deus offenditur.

XI. Sermones & colloquia de rebus divinis cum amico institue; cum toties Deus offendatur impuris sermonibus.

XII. Cum mundani otio indulgeant, tempus utiliter transige; & præter honestam, & religiosam recreationem, culpâ vacantem, saltem partem aliquam temporis utili occupationi tribue.

PRAXIS IV.

*Affectuum & devotionum, tempore
Quadragesimæ.*

Beatissima Virgo S. Birgittæ dixit L. 2. rev. c. 21. In sepulchro Filii mei, semper cogitatio & cor meum versabatur; idemque illi Sanctæ imitandum suavit. L. 2. c. 26. Et tu id imitare hoc sacro tempore,

pore. S. Ignatius Minoritæ inter alia in exhortationibus populo commendabat, ut omni tempore cogitarent de passione Christi : quia hæc erat vera consolatio. Hæc erat ordinaria Patris Balthasaris Alvarez meditationis materia, & exhortationis ; hinc sæpe inculcabat : *Non estimemus nos aliquid fecisse, donec eò perveniamus, ut semper Christum ipsum Crucifixum in corde nostro gestemus.* c. 3. vitæ. S. Albertus. M. ausus est asserere, simplicem passionis Christi memoriam & meditationem plus utilitatis homini adferre, quàm si anno integro in pane & aqua jejunaret, ac flagellis se quotidie usque ad sanguinem cæderet, & psalterium totum quotidie recitaret. Rationem hujus reddit P. de Ponte : quia prædicta opera, etsi bona, & valde utilia ; si nudè exerceantur, non habent tantam vim ad purificandum cor à vitiis, illudque virtutibus, & veritatibus illustrandum, & inflammatis divini amoris affectibus perficiendū, atq; attenta & profunda passionis Christi meditatio ; quæ omnia hæc efficit, atq; ipsis etiam pœnitentiis vitam & spiritum addit. *Itaq;*

I. Cole passionem Domini & mortem ejus, simplici recordatione, sed piâ & affectuosâ, nec sine amorosa commiseratione.

II. Excita in corde tuo intimum dolorem, ob passionem & mortem Domini tui. Hoc fuit exercitium Beatissimæ Virginis, ut S. Gertrudi revelatum. L. 5. c. 2. infin. div. piet. Et S. Franciscus, teste S. Bonaventura, nemora replebat gemitibus, & deplorabat altâ voce, quasi coram se positam Dominicam passionem.

III. Gratias age pro immenso passionis beneficio.

IV. Offer Christi sanguinem & merita Patri æterno, pro peccatis hominum, & pro acceptis beneficiis, vel pro novis impetrandis.

V. Meditare passionis Dominicæ mysteria. *Sit tibi Jesus in corde, & nunquam imago Crucifixi ab animo tuo recedat*, ait S. Bernardus. Hæc fuit occupatio S. Magdalensæ per S. Michaëlem edoctæ 32. annis in eremo, cruce pulcherrimâ ad antri ostiũ positâ. *Silv. in ros. aurea.*

VI. Devotâ mente & oculis aspice
cum

cum mora aliqua effigiem Crucifixi. Hoc Christus docuit S. Gertrudem L. 4. c. 25. in sin. div. piet.

VII. Imitare virtutes heroicas Christi patientis & morientis: resignationem perfectam, amorem crucis, afflictionis, confusionis, contemptus, dilectionis inimicorum, accusationis injustæ, pœnitentiarum non promeritarum.

VIII. Morere spiritualiter in Christo, iis modis, qui in cadavere apparent. 1. Noli cogitare aut loqui de rebus ad te non spectantibus. 2. Noli esse sollicitus de te, quoad officium, gradum, habitationem & alia. 3. Noli appetere speciosas functiones, loca, personas. 4. Esto contentus si te omnes fugiant, si excludaris à conversatione magnorum, ut cadaver. 5. Sine te tractari & occupari à Superioribus tuis in hoc vel illo loco, officio, gradu, opere, instar cadaveris. 6. Non videas vel audias alienos defectus, sed instar cadaveris oculos clausos teneas. 7. Pro beneficio reputa, si absque ullo respectu tracteris, etiam ab Inferioribus; quia cadaveri hac re non fit injuria, sed convenit illi sub terra abs-

con-

condi, procul ab hominum conspectu. Eadem usurpari possunt ante sepulchrum Christi.

PRAXIS V.

Devotionis ante Sepulchrum Domini.

C *Considera I.* Qualis fuerit Christus Dominus in sepulchro nobis representatus; fuit ornatus omnibus virtutibus sibi possibilibus; præcipuè his septenis: puritate, humilitate, patientiâ, obedienciâ, amore proximorum, amore Dei & devotione. Et propone imitari.

Considera II. Statum animæ Christi, quem habuit corpore in sepulchro jacente: erat enim tunc in limbo Patrum 1. Dans illis lumen gloriæ & visionem beatificam. 2. Reali præsentia eos consolans. 3. Benignissimè cum illis colloquens, & ea quæ passus, manifestans. 4. Adducens animam boni Latronis, eamque prædam Lupo infernali in cruce ereptam ostendens. 5. Alia quoque illis prædicans ut ait S. Petrus. 6. Infernum spolians, animasq; è limbo educens. Gaude, gratulare, lauda, adora, gratias age.

Considera III. Omnia membra Christi in sepulchro jacentis, tanquam objectū gratissimum Patri æterno, & hinc rursus
1. gaude. 2. adora. 3. gratias age. 4. offer te illi ad patiendum similia. Dole de peccatis, ob quæ tam indignè tractatus est. 6. Pete remissionem peccatorum, pro quibus tantum Patri æterno pretium obtulit. 7. Promitte morum emendationem. Deinde aspice & perlustra singula membra illa & considera, quid & quanta passa sint à stabulo ad crucem; osculare in spiritu singula & prædictos actus septenos elice.

Considera IV. Quinque sacratissima Christi vulnera & 1. singula adora. 2. Gratias age pro dolore in illis tolerato & pro sanguine pretioso ex iis profuso. 3. Pete tuorum & alienorum peccatorum remissionem. 4. Propone emendationem. 5. Sed potissimū in unione meritorum Christi offer manui ejus dexteræ desiderium libenter patiendi accusationes iniquas, si Deo his te exercere placeret. Manui sinistrae malam opinionem de te, etiam Superiorum. Pedi dextero desiderium contemptus interni ex sinistra opinione orti.

Pe-

Pedi sinistro contemptum externum, neglectum, degradationem. Lateri Christi imminutionem famæ verbis & calamis factam; absque peccato tamen aliorum.

Considera V. Caput Christi spinis coronatum & arundine percussum; & supra dictos affectus elice, & si cor habes, & animos, offer te ad patiendum humilitationes, mortificationes, persecutiones Superiorum, æqualium, inferiorum, in quantum non præjudicant gloriæ divinæ & bono communi.

Considera VI. In animâ Christi à corpore separata admirabile desiderium nostræ salutis; pro qua, si opus esset, iterum, iterumq; pro singulis nostrum pateretur, velut antea pro omnibus; ut revelavit S. Birgitte L. I. revel. c. I. Admirare, adora, lauda abyssum istam divinæ charitatis, gratias age pro illa; resigna te & offer ad omnia quæ agere & pati vales, descendendo ad particularia amoris proprio injucunda.

Considera VII. Solitudinem Christi in sepulchro jacentis, quomodo derelictus ab omnibus, nullus ei assistat, omnes deserant, cum tamen Herodes & Pilatus magno

gno servorum & aliorum comitatu stipentur. Compatere Christo, visita eum in spiritu, assiste ei semper, veniam pete, gratias age, esto contentus, si te deserere & nesciri contingat: ac nominatim tibi, tuisque mortem felicem flagita. 1. Ut moriaris in gratia Dei. 2. Ut moriaris cum magnis meritis, quò possis Deum quàm maximè in cœlo glorificare. 3. Ut moriaris factò magno fructu in quàm plurimis animabus pro quibus Christus mortuus est. 4. Ut moriaris inglorius & infamis (citra tamen præjudicium gloriæ divinæ, boni communis & offensæ Dei.) Sicut & Christus infami morte inter latrones tanquam latro mortuus est. 5. Ut moriaris sine ulla obligatione poenæ in purgatorio luendæ. 6. Ut moriaris relicto ingenti thesauro satisfactionum tibi non necessariarum pro indulgentiis à Pontifice dispensandis. 7. Ut etiam post mortem Deum glorifices per memoriam bonorum exemplorum in vita relictorum, uti & per doctrinam aliis relictam, per scripta, impressa, merita.

Considera VIII. Pietatem Josephi ab Arimathæa & Nicodemi, qui impetratum à Pilato corpus JESU, & ligatum linteis cum aromatibus, mixtura myrrhæ & aloës sepelivêre in monumento novo. Gaude repositos esse aliquos de Christi sepultura sollicitos, contemptisque respectibus humanis erga eum liberales, comparatis centum libris aromatum. Gratias illis refer pro his obsequiis, eos pro hac pietate & observantia laudibus effer; & imitari propone, absq; respectibus humanis Christum tracta, ejus gloriam pro viribus, in te aliisque promove.

PRAXIS VI.

*Devotionis & affectûs erga Christum
Dominum resurgentem.*

A *Afectus I.* Adorationis. Adora Christum resuscitatum 1. In divinitate ejus, tanquam Deum & creatorem: adora ejus naturam divinam, attributa divina, æternitatem, potentiam, sapientiam &c. 2. Adora Personam Christi ut distinctam à Patre & Spiritu S. 3. Adora eandem ut hypostaticè unitam Humanitati. 4. Adora
Chri-

Christum tam multa pro te aliisque passum. 5. Adora corpus ejus gloriosum, vulneribus quinque insignitum.

Affectus II. Gratiarum actionis. Gratiarum age 1. pro tui redemptione feliciter peracta & liberatione à servitute Diaboli, peccati, & pœnis inferni. 2. Pro liberatione tot animarum è limbo & eorum visione beatifica. 3. Pro tot apparitionibus B. V. & Discipulis, factis, ut testes essent resurrectionis, & nos quoq; in fide stabiliremur. 4. Pro doctrinis post resurrectionem, pro instructione Ecclesiæ relictis. Pro institutione sacramenti pœnitentiæ, eo tempore in tuum & aliorum bonum peracta.

Affectus III. Gratulationis. Gratulare Christo Regi tuo triumphanti 1. de gloria corporis & quaternis dotibus gloriosis. 2. De promeritis, obtentisque morte suâ variis prærogativis, resurrectione & gloria corporis, impassibilitate animæ, dignitate regiâ, Dominio Universi, exaltatione nominis, summo Sacerdotio, encomiis Prophetarum, Authoritate Supremi Ecclesiæ Capitis, denique potestate judiciaria. 3. Gratulare ei de multiplici fructu in Creaturas,

18 *Praxis VI. devotionis erga Christum resurg.*
turas, mediante ejus passione & morte de-
rivato, ut sunt liberatio à peccatis, dona
gratiæ & gloriæ. 4. De adoratione Ange-
lorum & animarum Sanctarum. 5. De
honore patriæ per totum orbem exhibito,
per sacrificia, templa, vota, preces, bona
opera &c.

Affectus IV. Oblationis & gratitudi-
nis. Offer Christo resuscitato in signum
grati animi & amoris pro beneficio re-
demptionis 1. Voluntatem nunquam de-
liberatè peccandi. 2. Nunquam regulam
transgrediendi. 3. Semper de spiritualibus
loquendi. 4. Opera quotidiana perfectè
obeundi. 5. Vota, proposita, cruces.

Affectus V. Spei & orationis. Ab hoc
Rege liberalissimo pro te aliisq; varia pe-
te. 1. Emendationem hujus vel illius de-
fectûs. 2. Victoriâ tentationis. 3. Ade-
ptionem certæ virtutis. 4. Conversionem
certorum peccatorum aut heterodoxo-
rum. 5. Liberationem certarum anima-
rum è purgatorio.

PRAXIS VII.

*Præparandi se ad festum Pentecostes
seu ad Spiritum Sanctum.*

I. **P**Rima & optima præparatio est animæ purgatio & puritas; quæ quò major erit, eò majora Spiritus Sanctus dona infundet. Minue ergò peccata præsertim magis deliberata.

II. Præparatio altera est accurata linguæ custodia, ne eâ Spiritus S. qui in forma linguæ apparuit, offendatur. Cave ergo à detractione, contemptu aliorum, contentione, jactantia.

III. Decem dies inter festum Ascensionis & Pentecostes cum Apostolis te recollige, aut exercitiis spiritualibus vaca, si per tempus licet: aut saltem attentius & diutius insiste meditationi rerum coelestium, præsertim beneficiorum divinorum, exemplo Apostolorum & B. V.

IV. Majus & frequentius exercitium virtutum præcipuarum, quibus oblectatur Spiritus Sanctus, valde bona est dispositio ad Spiritum S. S. Gertrudis à Deo intellexit L. 4. c. 38. Quatuor virtutibus animam

præ-

20. *Praxis VIII. Præparandi se ad festum præparari ad Spiritus Sancti susceptionem, puritate, humilitate, tranquillitate & concordia, si in his proficere studeret. S. Bernardus Castitate, longanimitate, suavitate, charitate non fictâ. Tract. de vita solit.*

V. Solito ferventior oratio, recitatio horarum, psalmorum, officii aut Litaniarum de Spiritu S. petitio 7. donorum, & 12. fructuum Spiritûs S. *Vide Horolog. Sacerd. pag. 291. & 294.*

VI. Major conatus assequendi perfectionem.

VII. Maximi denique momenti est ardenter & frequenter per diem, v. g. ad horæ sonum, invitare Spiritum S. *Veni sancte Spiritus, vel: Veni creator Spiritus*, erigenda quoque spes, & desideranda magna dona, atque ut efficacius ea obtineantur; addendæ corporis afflictiones, flagellationes, cilicia, jejunia, & lectus durior.

PRAXIS VIII.

Devotionis per octavam Corporis Christi.

I. **Q**Uolibet die meditare de S. Sacramento. II.

II. Sæpius in die & ferventius solito illud invise.

III. Diligentius solito refræna linguam tuam ab omni peccato, in honorem S. Sacramenti toties linguam tuam tangentis.

IV. Sæpius intra octavam & majore fervore sacram mensam adi.

V. Indies afflictionem aliquam, aut castigationem corporis adhibe, v. g. disciplinam, ad placandam summam Numinis Majestatem, ob tot irreverentias SS. Eucharistiæ toto mundo illatas.

VI. Saltem ter in die, manè, meridie, & vesperi quinquies genu flecte versus quatuor mundi partes, breviter & affectuosè ob tres causas. 1. Ut petas remissionem peccatorum, quæ in ista mundi parte contra S. Sacramentum perpetrantur. 2. Ut gratias agas Divinæ Majestati pro beneficiis collatis mediante Sanctissimo Sacramento, & missæ sacrificio, tam vivis, quàm defunctis. 3. Ut commendes Christo Domino in Eucharistia esistenti in ea mundi parte, omnes necessitates spirituales & temporales vivorum & defunctorum.

VII.

VII. Sæpius communica spiritualiter per octavam, exactiùs observa silentium, minùs loquere de indifferentibus, ac solito devotiùs sacram hostiam aspice, flectendo eo loco, quo commodè videri queat. S. Gertrudi revelatum divinitus, toties augeri meritum, quoties cum devotione ac desiderio sacram hostiam aspexeris. L. 4. infra. c. 25.

PRAXIS IX.

Colendi B. V. Deiparam & ad ejus festa sese preparandi.

Cùm B. V. singularis sit Advocata & Patrona nostræ Societatis, eamque sub cœlestis pallii sui umbra protegat, ut vidit P. Guttierrez in vita P. Balthasaris Alvarez, idque quivis de Societate experiatur, par est, eam quoque à quolibet singulari devotione coli.

I. Praxis est, si non vacet quotidie recitare rosarium in templo flexis genibus, per horam more P. Antonii Velasquez, aut si non liceat cum P. Bernardino Realino duodenas interdium, & totidem noctu coronas persolvere, saltem indies; piè & constanter unam recita. II.

et ad eius festa sese præparandi. 23

II. Praxis, recitare piè & ferventer parvum B. V. officium, more P. Jacobi Miron, à cujus obitu omnibus afflatus suavissimus odor, à B. V. quam in agone conspexerat, relictus.

III. Recitare officium de immaculata conceptione B. V. exemplo nostri Fratris Alphonsi Rodriguez 40. annis illud constantissimè recitantis, & ejusdem B. V. apparitione frequenter recreati.

IV. P. Alexandri Gottifredi Generalis S. J. recitare stellarium B. V. quotidie, id est duodecies duodecim salutationes angelicas.

V. Recitare indies orationem: Ave candidissimum lilium: quam devotè indies recitanti. B. V. promisit se apparituram in exitu animæ. S. Gertrudis L. 3. cap. 29. insin. Aut recitare ternas oratiunculas ad Patrem, Filium, & Spiritum S. quas B. V. S. Mechtildem docuit L. 1. c. 55. recitantibusq; ad futuram se in horâ mortis spondit. Vide eas in anno Cœlesti P. Nadas.

VI. S. Thomæ Cantuariensis Episcopi; qui cum indies 7. salutationibus angelicis

ho-

honoraret 7. B. V. gaudia in terris habita,
B. Virgo jussit totidem salutationibus coli
7. gaudia cœlestia.

VII. B. Jordani in generalatu successoris
S. Dominici quinos psalmos recitare,
initialibus literis Mariæ nomen exprimen-
tes. Scil. M. Magnificat A. Ad te levavi. R.
Retribue seruo tuo. I. In convertendo. A.
Ad te Domine levavi animam. Singulis au-
tem subiciebat salutationem angelicam.

VIII. P. Caroli Spinolæ Japoniæ Mar-
tyris, recitare novem salutationes Ange-
licas & in singulis meditari unum ejus pri-
vilegium.

IX. S. Philippi Nerii: sumptâ in ma-
nus coronâ precatoriâ, singulos globulos
tactu percurrere, & ad singulos affectum
aliquem elicere, B. Virginem laudare, aut
ejus opem implorare. v. g. Mater Dei ora
Jesum pro me.

X. B. Stanislai Kostkæ. Habere altissi-
mam æstimationem de B. V. eamq; variis
laudibus ac titulis honorare, aut cum eo-
dem & cum Bergmanno & P. Salmerone
crebro & magno gustu de B. V. colloquia
cum aliis instituere. Aut cum P. Josepho.

An-

et ad ejus festa sese præparandi. 25

Anchietæ ad honorem B. V. rhythmos ac versus componere: obtinuit is ea re, donum integerrimæ castitatis inter nudas barbaras gentes & saluus inter tot pericula evasit.

XI. Ne prolixior sim, imitare sequentes. P. Suarez in omnibus difficultatibus & dubiis ad B. V. recurrebat. Bergmannus, si quid impetratum vellet, syngrapham promissionem certorum operum continentem imagini B. V. affigebat. P. Franciscus Costerus nullam B. V. iconem absque salutatione angelica præteribat. P. Sebastianus Barradius nullam iconem B. V. neglectam aut loco minùs honesto asservari patiebatur. Andronicus Imperator & P. Balthasar Alvarez parvam B. V. statuam collo appensam gestabat. Idem præstitit, & omnibus Diocesis suæ incolis suasit S. Carolus Borromæus. Franciscus Toletus Cardinalis templa B. V. dicata frequentabat & itidem celebrabat. P. Alphonsus Vera sibi commissos B. V. commendabat, & quidquid apud eos effectum vellet, à B. V. impetravit. Bergmannus tenerrimum erga B. V. affectum flagitabat.

b.

p.

P. Franciscus Enzinas novendialem pietatem instituebat. P. Franciscus Costerus in pervigiliis B. V. se in publica cœnatione sociorum accusabat, pœnámq; aliquam de se repetebat. S. Carolus Borromæus, P. Eusebius Nierenbergius. P. Carrafa & alii jejunabant sabbato & in pervigiliis in pane & aqua. Alii in triclinio flagris se cœdebant, alii Sanctos de familia B. V. impensè colebant, S. Josephum, S. Annam, S. Joachimum, alii Discipulis singularem erga B. V. amorem & devotionem instillabant. Nullum erat in Hungaria, Bohemia, Carinthia, Stiria, Carniola Sodalitium B. V. in cujus album Ferdinandus II. Imperator nomen suum non referret. Vitæ cap. 7.

XII. Ultima & omnium optima praxis & B. V. gratissima est, imitari ejus virtutes, puritatem, humilitatem, obedientiam, vitam exemplarem, in omnibus dictis, factis, motibus circumspeditionem. Tunc enim veraciter Sanctos colimus; si eorum vitam conversando imitamur S. Laurent. Justin. in festo SS. Omnium.

PRA.

PRAXIS X.

*Colendi Patronum anni, mensis,
nominis.*

Quemadmodum Tobias junior, ita & quilibet Religiosus, qui ad hæreditatem paternam capiendam, & iter in cœlum dirigendum mittitur; indiget viæ comite fidelissimo, qui eum in hac peregrinatione ducat, doceat, defendat. Quis verò erit ille? *Ad aliquem Sanctorum convertere*, ait Job. c. 5. ut igitur hujus Sancti patroni tutelam obtineas.

I. Ultimo die anni vel mensis, Deum roga, ut talem tibi Patronum destinet, ob cujus intercessionem vult profectū tuum augere & suas tibi miserationes elargiri.

II. Sanctum tibi in tutelam designatum cum debita gratiarum actione, tanquam à Deo deputatum devotè & reverenter suscipe. Et primâ occasione necessitates tuas ei expone & commenda, & instar Jacob, cum eo non brachiis, sed precibus luctare, nec desine, donec benedictionem consequaris.

III. Sanctum tuum tutelarem quotidie

die minimum bis manè scilicet & vesperi
 ora, ut protectione sua tibi assistat & 1.
 Ad meditationem rerum cœlestium lu-
 men impetret. 2. Desideria & preces tuas
 Domino, cui semper adstat repræsentet.
 3. In necessitatibus, tentationibus & pe-
 riculis succurrat.

IV. Obsequia, quæ in honorem cœle-
 stis Advocati præstari possunt, sunt sequen-
 tia. 1. Diem festum ejus jejuniis vel absti-
 nentia peculiari præveni. 2. Vitam ejus
 aut saltem partem lege. 3. Si possis, sacram
 synaxin frequenta, aut saltem desiderium
 concipe. 4. Meditationem de Sancto insti-
 tue. 5. Selige peccatum aliquod, à quo, illo
 die, aut per octavam abstineas. 6. Virtu-
 tem, quâ Sanctus Protector tuus maximè
 Deo placuit, per ejus intercessionem &
 Christi merita pete. Tempora autem pe-
 tendi sunt, in colloquio meditationis, in
 fine examinis, post communionem. 7. Vir-
 tutis illius tot actus elice in festo aut per
 octavam, quot Sanctus vixit annos. 8.
 Gratias age Deo pro beneficiis naturæ,
 gratiæ, gloriæ, Sancto illi, & per illum aliis,
 collatis. 9. Singulis diebus aliquid quod
 cor-

corpus domet, aut voluntatem frangat, suscipe. 10. Non tantum proprias, sed & communes Ecclesie necessitates, aut ordinis, Patrie, Domus Sancto commenda: & quod inter omnia precipuum est, Sancti virtutes imitare. Hac ratione Patrono tuo cliens perquam gratus, dilectus & protectus eris.

PRAXIS XI.

Diem vocationis, vel ingressus in Societatem pie celebrandi.

SI antiqui natales suos, quibus ad miserias & mortem nati, non sine lætitiæ signis celebrabant, quod de Pharaone legitur Gen. 40. De Antiocho 2. Machab. 6. De Herode. Marci 4. Quanto magis Religiosus diem nativitatis cum jucunditate celebrabit, qua non ad vitam cum muscis communem, sed sanctam & immaculatam ingressus est. Cum ab lactatus est Isaac, Abraham Pater ejus fecit grande convivium Gen. 21. Matthæus die vocationis suæ fecit Domino convivium magnum in domo sua Lucæ 5. Quid ni & nos die vocationis vel ingressus, tanquam in die ab-

30 *Praxis Diem vocationis, vel ingressus.*
lactationis à mundi uberibus, lætitiæ signa
edamus, & spirituale convivium adorne-
mus? At quo pacto?

I. In vigilia illius diei, jejunio, aut absti-
nentiâ aliquâ, deinde corporis maceratio-
ne & publica aliquâ humilitatis & mortifi-
cationis ostensione te dispone.

II. Ipso autem die meditationis tem-
pus in consideratione tanti beneficii & in
ferventissima gratiarum actione, atque in
laudibus divinis insume. Nolim tamen ut
in hac meditatione aspicias religionis in-
gressum, ut obsequium Deo factum; sed
potiùs ut ingens beneficium de benignissi-
mi Domini manu susceptum. Reliquisti
modica, recepisti maxima; pro uno Pa-
rente, multos Patres, & pro paucis pro-
pinquis Fratres plurimos invenisti: deli-
cias exiguas & umbratiles pro ineffabilibus
& stabilibus, & voluntatem tuam præpo-
steram, pro Dei voluntate rectissima com-
mutâsti. A tumultu ad serenitatem, ab
Ægypto ad paradisum translatus es, & à
duris operibus luti & lateris, ad statum
Filii, ad occupationes honorificentissimas
& ad divinam familiaritatem evocatus.

Hęc

Hæc & alia similia mente volvens, ad laudes Domini Liberatoris tui assiduè canendas te tota devotione converte, dicque illi: *Laudabo nomen tuum assiduè & collaudabo illud in confessione, quia exaudita est oratio mea: quia liberasti me de perditione & eripuisti me de tempore iniquo, propterea confitebor & laudem dicam tibi & benedicam nomini Domini.* Eccl. 51.

III. Exomologesin institues, atq; in ea de ingratitude erga tantum vocationis beneficium, & de annis tepidè in religione transactis accusa.

IV. In grati animi signum, aut celebra, aut communionem sacrâ te refice, si sacerdos non sis, & cum pauper sis, aliudque non habeas, quod pro dono vocationis offeras, unigenitum Filium Patri præsentâ. Et cum hoc donum, beneficium vocationis longè superet, propter illud nova beneficia confidenter pete, ut scilicet Deus qui cœpit, in te opus sanctitatis, illud perficiat, & perseverantiam donet.

V. Cum verò tu penitus insufficientis sis ad reddendas pro tanto beneficio debitas gratias, B. Virginem & Sanctos Patro-

nos tuos roga, ut pro te Deum laudent, & gratias agant. Idem rogabis à Fratribus tuis. Nec desint festiva colloquia, quæ gratitudinem & vocationis amorem sonent. Sic Sanctum, purumque ac Deo gratum celebrabis convivium, diemque hunc celeberrimum atq; sanctissimum sanctè transiges & gratias novas reportabis.

PRA XIS XII.

Iuvandi animas in purgatorio.

I. **S**I sacerdos sis, missæ sacrificium pro defunctis offer, præsertim si privilegio gaudes animam quovis sacro liberandi; quale S. P. noster Ignatius à Julio III. Pontifice obtinuerat. Vel saltem lege ad altare privilegiatum. Quando ad alios fines legendum est, saltem secundaria intentio applicetur defunctis, & addatur efficax Memento, S. Augustinus petit, ut ad altare meminerint Monicæ Matris suæ. L. 9. Conf. c. 13. Si nondum sacerdotio initiatus es, sacrum, cui interes, pro defunctis offer. Vel etiam sacra ab aliis tibi oblata, aut ad intentionem tuâ facienda, defunctis applica. R. P. Franciscus Piccolomineus Societatis

cietatis nostræ Generalis omnia sacra, quæ quot hebdomadibus ad ejus intentionem celebrabantur, offerebat pro defunctis, ut ipsæ expedirent feliciter negotia, pro quibus illa destinari ab eo possent.

II. Offer pro anima quapiam communionem præsertim die communionis generalis; pro qua Bullam Societati dedit Urbanus VIII. Anno 1634. quæ pietas Romæ cæpta, inde in Hispaniam, Galliam, Germaniam, Poloniam, Belgium propagata est: Conceditur autem in Bulla communicanti, si more consueto oret pro concordia principum &c. plenaria indulgentia, quæ defunctis applicari possit.

III. Ora pro defunctis: sancta enim & salubris est cogitatio pro defunctis exorare. 2. Mach. 12. Recita itaque Horas Canonicas, officium B. V. Officium vel officium defunctorum, rosarium, psalmos pœnitentiales, quos S. Bernardus pro Matre sua Aleida recitabat: vel psalmum Miserere, vel de profundis, quem tempore mensæ cum suis orabat Thomas Morus Angliæ Cancellarius; inter exeundum è triclinio, vel inter lavandum manus eun-

dem recitabat P. Joannes Cornelii Martyr in Anglia. Transiens cœmeterium, precare defunctis requiem dicendo : da requiem eunctis Deus hîc & ubique sepultis : Ut sint in requie propter tua vulnera quinque. S. Aubertus Episcopus Cameraensis, requiem defunctis apprecans, vocem, audivit seu geniorum seu manium respondentium : *Amen.*

IV. Omnia bona opera vel partem satisfactoriam applica defunctis, exemplo SS. Christinæ, Gertrudis Lydwine, Theresiæ, Alexandri VII. Nostri Joannis Ximenez, P. Monroy, P. Munfort, & aliorum.

V. Eleemosynam da vel procura dandam pro solatio defunctorum. *Eleemosyna à morte liberat, & ipsa est qua purgat peccata & facit invenire misericordiam.* Tob. 12. Hinc innumere fundationes &c.

VI. Jejunia, cilicia, flagellationes offer. S. Tetta soror Regis Angliæ jejunabat pro solatio defunctorum : cilicio se incingebat P. noster Christophorus Mendoza Martyr in Paraquaria. Quot noctibus acriter se flagellabat P. Petrus Arriaga. Forti animo dolores & adversitates tolerabat P.

An-

Antonius Daniel S. J. Martyr in Nova Francia, & Martyrio suo plurimas animas è purgatorio liberavit. Ad preces, jejunia, eleemosynas pro animabus, alios privatim & publicè pro concione excitabat P. Joannes Rebellus S. J. Alii libros de misericordia defunctis exhibenda tractantes & imagines, quæ animas purgantes repræsentant, distribuebant. Imitare, juva pro viribus, tum quia tormenta sunt acerbissima, tum quia diuturna. M. Antonius Rudolphinus quatuor, & Celsus Finettus Societatis Scholasticus duobus annis fuit in purgatorio teste P. Lancicio, licet nullam in iis imperfectionem Romæ illis cohabitans notârit. Ludovicus Imperator cognomento pius 33. aânis. Carolus M. Imperator tot Ecclesiarû fundator ab Anno 814. usq; ad Annum 824. in purgatorio cruciatus fuit. De Innocentio III. Summo Pontifice S. Ludgardi revelatum, eum in purgatorio cruciandum usq; ad diem Judicii. Esto ergò misericors: nam *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.*

PRAXIS XIII.

Obeundi Exercitia octiduana.

Exercitia S. Ignatii, Deo revelante, & B. V. docente ab eo adhuc literarum ignaro conscripta, si debite insituantur admirandam vim & energiam continent, exeruntq; tum in animis excolendis & excitandis, tum ad omnem perfectionem & sanctitatem renovandis. Expertus est id omnium primus ipse Ignatius in secessu Manresano; ubi exercitia hæc Deo aspirante tantum in eo valuerunt, ut è milite mundi in Athletam Christi admiranda metamorphosi transmūtarent: Iisdem exercitiis S. Xaverium P. Petrum Fabrum, & reliquos primos socios à mundo abstractos Societati peperit: eosq; genuino Societatis Jesu spiritu imbuit, & Instituti ideam, ante constitutiones scriptas, instillavit, quæ in Exercitiis velut fructus in semine latet. Solidus horum exercitiorum usus S. Carolum Borromæum in virum alium & sanctum reformavit; viris illustribus cœnobia refarsit, religiosos labantes stabilivit; solutos severioris disciplina vinculis astrinxit deniq; innumeros quæ seculares, quæ Ecclesiasticos ubiq; terrarum ad virtutem

Nonnulla exercitiis præmittenda. 37
tem & perfectionis culmen evexit. Si igitur Scholastici nostri solidè exercitia obierint, tanquam paulò post morituri, vim admirandam sentient fièntq; exercita hæc illis, fons aquæ perenniter toto anno tum in Deû sursum salientis, tum in corde proprio bullientis, tum in proximos longè latèq; pro-
manantis.   *S. I.*

Nonnulla Exercitiis præmittenda.

I. **R**emovenda omnia obstacula quæ distrahere & impedire possunt exercitiorû tempore: negotia si quæ sint, ante expedienda, aliâq; omnia ordinanda sunt, ut animus à curis sit liberior & pacatior.

II. Animus bene sit dispositus, uti & corpus; corpus quidem ne sit infirmum, adeoque minùs aptum his mentis laboribus, corpus enim quod corrumpitur, aggravat animam. Animi vero dispositio in eo sita est, ut intellectus & voluntas ad spirituales functiones sit expedita.

III. Intellectus sit limpidus, non obtusus, adeoque non indiscretè intendendus, ejus officiû est discurrere & ratiocinari, & quis est, qui de rebus suis, pro modulo suo cogitare, cõsiderare & deliberare nequeat?

IV.

IV. Voluntas, quæ lectione, directione, & cœlesti potissimum luminis influxu, quod nunquam deest, juvatur, excitanda est: & pro ejus dispositione S. Ignatius requirit 1. Ut animus sit generosus ad superandas difficultates occurrentes, vel ex ariditate ac desolatione mentis, vel ex anxietate conscientiæ vel ex perturbatione Dæmonis. 2. Sincerus cum Deo & direttore sincerè agens. 3. Liberalis non tantùm Dei gloriam, sed majorem etiam ejus gloriam quærens, totam se offerens, absq; dilatione, restrictione, mora. 4. Confidens, seque totam in amplexum & sinum paternæ providentiæ creaturam suam ad se venientem benignè excipientis, conjiciens. 5. Sollicitus, ut in omnibus præscriptis, additionibus, annotationibus, horis, sit exactus. 6. Solitarius non tantum à communi conversatione liber, sed etiam libenter omnia externa abdicans, ut solo Deo fruatur, nec etiam interna cum creaturis colloquia admittat. Ad quæ sensuum mortificatio confert plurimùm.

V. Pridie exercitiorum, meditationem, vel considerationem nonnullam, de exercitiis

Quaedam tempore exercitiorum observanda 39
citiis bene obeundis, de eorundem neces-
sitate, dignitate, utilitate, ac jucunditate,
institue. Servire potest 1. Meditatio Exer-
citorum P. Pawlowski. Deinde præstat
antè legere additiones & annotationes
ex Libello Exercitorum.

S. II.

*Quaedam tempore Exercitorum
Observanda*

I. **F**inis hujus secessûs spiritualis ex men-
te S. P. N. omnibus communis est
præparatio & dispositio animæ ad tollen-
das affectiones omnes malè ordinatas, ut
iis sublatis inveniatur voluntas Dei. P.
Lancicius ait: Exercitorum Finis pro Re-
ligioso Societatis est, plena sui renovatio.
P. Joannes Wisse Collegii Monasteri- &
Padibornensis Rector & Doctor Theo-
logiæ in scripto quodam, quod suis, spiri-
tum exercituris præfigebat finem statuit,
Imperfectiones nostras videre, & corrige-
re novumque robur comparare ad melius
Deo serviendû, juxta vocationem nostrâ.

II. Scholasticus Societatis in specie stu-
deat per exercitia annua altiùs animo suo
in-

inculcare, quaterna puncta suprâ pro Novitiis assignata & quaternę exercitiorum hebdomadæ respondentia. 1. Odium vehemens omnis peccati etiam minimi. 2. Ardens studium imitandi Christum in virtutibus & omnigena perfectione. 3. Amorem crucis, seu rerum amanti proprio adversantium. 4. Perfectam resignationem proprię voluntatis & rerum omnium aliarum. Amor enim ex mente S. P. N. consistit in mutua communicatione.

III. Tempore exercitiorum requiritur singularis devotio. 1. In adeundo sæpius V. Sacramento. 2. In seria detestatione vitæ tepidæ transactæ. 3. In confessione & communione, sive sacrificiis missæ accuratius instituendis. 4. In corporis afflictionibus per jejunia, abstinentias, disciplinas, cilicia, aliásque mortificationes sensuum & gulæ.

IV. Meditationes suaderem ordinariè sumendas ex Libello Exercitiorum; Tutius ex ipso fonte bibuntur aquę; hæ enim antequam alii fusiores darent, ingentes fecere animarum fructus & miracula morū pro illuminatione majore. Juvat tamen
etiam

etiam alias, ante meditationem legere maximè, si, S. Patris meditationes sint breviores. Si quis enim aliorum ascetarum meditationibus prolixis utatur, potius erit modus secundus orandi, quàm meditandi. Meditatio firmiter & fructuosius insistit paucis quàm cursim multis.

V. Consideratio circa actiones ordinarias eò tendit, ut si quæ in perfecta earum executione desiderantur, deinceps adhibeantur; & non tantùm bene, sed perfectè & optimè, juxta regulas electionis peragantur, cum in iis nostra potissimùm consistat perfectio. Vide igitur, quid desit tibi, quò emendare possis ac velis.

VI. In consideratione regularum, observandum 1. quis sensus regulæ, seu quid præscribat. 2. Quò id hætenus servaveris, quò verò debeas, possis aut velis in posterum, juxta exemplum Christi prælucentis.

VII. Liber spiritualis, qui manè dimidiâ horâ & à prandio dimidiâ legitur, debet esse conveniens meditationibus diei, & non de materiis disparatis, ut si de judicio vel morte mediteris, legenda non sunt lætitiâ parientia. Lectio verò attentâ, cū
ap-

42 *Temporis distributio in Exercitiis*
applicatione ad profectum & meditatio-
nem proximè instituendam. Thomas de
Kempis legi potest inambulando, cum in-
terposita consideratione clauso libello.

VIII. Aspirationes præscriptæ vel si-
miles interdum corde vel ore repetitæ, ad
conservandum ignem in meditatione col-
lectum, fovendùmque plurimùm condu-
cunt.

IX. Ultimo die bona proposita colli-
guntur, & ex iis, atque ex observatis cre-
brioribus defectibus statuitur materia
examinis particularis pro singulis totius
anni mensibus. Præscribitur exactus ordo
diei & functionum, qui in examine, vel
recollektione hebdomadaria mensurave
subinde examinatur.

§. III.

Temporis distributio in Exercitiis.

Hora IV. Surgitur in puncto. Visitatur
Ven. Sacramentum. revidentur pun-
ctia meditationis.

Medio V. Inchoatur meditatio exactè,
servatis additionibus ex Libello Exercitio-
rum. Medio VI. per quadrantem recol-
le-

lectio, annotatio propositorum, luminum &c.

Hora VI. Sacrum cum debita præparatione & gratiarum actione.

Hora VII. Preces consuetæ. Lectio Libri spiritualis.

Hora VIII. Consideratio regularum, vel eorum quæ legenda assignantur è Libello exercitiorum & Thoma de Kempis. 3tio quadrante præparatio ad meditationem.

Hora IX. Meditatio.

Hora X. Recollectio. Et examen conscientia.

Medio XI. Prandium.

Hora XI. Opus aliquod humile in culina aut refectorio, Visitatio Ven. Sacramenti, Recitatio rosarii, pia consideratio.

Hora XII. Litania B. V. scriptio. Examen particulare. Lectio Scripture assignata.

Hora I. Exercitium aliquod corporale mediâ horâ.

Hora II. Consideratio de operibus quotidianis exactè obeundis, vel de regulis.

Hora III. Vespere ; visitatio V. Sacramenti, Lectio Libri Spiritualis per mediam horam.

Hora IV. Horæ canonicæ, vel officium B. V. præparatio meditationis.

Hora V. Meditatio.

Hora VI. Examen successûs meditationis : Visitatio Ven.

Medio VII. Cœna.

Hora VII. Pia consideratio inter ambulandum, rosarium.

Hora VIII. Litanix omnium Sanctorum. Præparatio ad meditationem diei insequentis , examen particulare. Examen generale. Somnus.

DIES I. Exercitiorum

SS. Trinitati consecranda.

Aspiratio interdium usurpanda ex S. Augustino. Fecisti nos Domine ad te & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te. Vel : noverim me, noverim te.

Scopus hujus diei

est tota intellectûs attentione clarè & intimè penetrare ; quis ille sit finis, propter quem

quem sumus, id quod sumus, ut eo bene apprehenso voluntatem ad efficacem ejus intentionem permoveamus.

Meditatio I. De fundamento ex Libello Exercitiorum S. P. N. Legi etiam ante vel post meditationem posset aliquis ex sequentibus ut P. Palma, P. Gaudier P. Barry, P. Mayer in industriis. P. Lancicius, P. Vatier, P. Santjure. P. Haynovius. P. Lohner. P. Masenius. P. Pawlowski P. Keppler, P. Elffen, P. Noü & P. Ignatius Dierling, & alii.

Meditatio II. Eadem vel ejus pars si manè non sit absoluta, repetitur, finis enim ante omnia bene considerandus, ut suadet P. Gaudier & P. Lancicius, tanquam fundamentum & principium, cui omnia innituntur. Vel sumatur de fine Societatis Jesu, qui est propria & aliena perfectio. Vide P. Palma.

Meditatio III. De mediis ad finem, vel repetitio utriusque.

Consideratio à 2. ad 3. De modo surgendi. Qui requirit 1. promptitudinem. 2. Decentiam. 3. Gratiarum actionem. 4. Intentionem. 5. Gratia petitionem. Vide

Ho.

Horologium Schol. pag. 33. Vel confideratio regularū Summarii 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. Vide P. Gaudier.

Lectio ex Scriptura ante & post prandium Eccles. c. 1. 2. S. Matth. c. 16. v. 24. 25. 26. Ex Libello Exercitiorum annotationes 10, si pridie lectæ non fuerint. *Ex P. Rodericio p. 1. T. 5. c. 25. 26. 27. Ex Thoma de Kempis L. 3. c. 9. & 10.*

DIES II.

Consecranda Verbo Incarnato.

Aspiratio ex psal. 50. Davidis: *Cor mundum crea in me Deus.*

Scopus hujus diei

est concipere odium & horrorem peccati, quo à fine deviat.

Meditatio I. De triplici peccato ex Libello Exercitiorum S. P. N.

Meditatio II. De peccatis propriis. Ex eodem Libello. Legatur antè P. Palma med. de pecc.

Meditatio III. Repetitio utriusque cum 3. Colloquiis ex eodem Libello.

Consideratio de methodo perfectæ meditandi, quæ requirit 1. Præparationem

2. Prælia duo vel tria. 3. Puncta duo vel tria. 4. Discursum intellectûs. 5. Maxime affectus voluntatis congruentes. 6 Colloquium saltem in fine. 7. Bona proposita. 8. Defectuum animadversionem. *Vide supra pag.* Vel consideratio regularum, 9. 10. 11. 12. nisi id malis aliâ diei horâ facere, quod præstat.

Lectio ex Scriptura Isaïæ c. 1. Psal. 50. Epist. ad Rom. c. 6. Ex Libello Exercitiorum S. P. N. Additiones ad Exercitia, nisi pridie sint lectæ. Primus orandi modus. *Ex P. Rodericio p. 1. T. 7. c. 8. & 9. T. 5. c. 28. Ex Thoma de Kempis. L. 1. c. 24. Et L. 3. c. 52.*

DIES III.

Consecranda pretiosissime Dei Parenti.

Aspiratio : Ex c. 15. Lucæ Pater peccavi in cælum & coram te : jam non dignus vocari filius tuus. Vel : dum veneris judicare, noli me condemnare.

Scopus hujus diei

Consideratis terribilibus pœnis peccatorum quibus à Deo sine nostro defleximus
in

in odio & averfione peccati fe magis firmare & ad dignos pœnitentiæ fructus faciendos animum excitare.

Meditatio I De morte ex P. Mayer vel P. Barry, vel P. Saintjure, vel P. Haynovio. P. Pawlowski.

Meditatio II. De Judicio ex P. Mayer. P. Pawlowski. Vel de fructibus veræ pœnitentiæ ex P. Barry.

Meditatio III. De inferno ex Libell. Exercit. Vel de purgatorio ex P. Mayer. Vel de Filio prodigo ad Patrem revertente. Ex medit. impressis in foliis separatis vel de motivis ad fervorem & prosequendam perfectionem ex P. Mayer.

Consideratio de Sacro, quod requirit debitam præparationem, attentionem, reverentiam magnam, modestiam, intentionem, gratiarum actionem. De sacro legendo. *Vide Hor. Schol. p. 107. De audiendo p. 67. Consideratio Reg. 13. usq; ad 18. Lectio Scripturæ. Job. c. 10. & 14. Lucæ 13. & 15. Ex Libello S. P. N. Regulæ ad vitium temperandum & de scrupulis. Ex P. Rodericio p. 1. T. 1. c. 2. 5. 6. & T. 2. e. 8. Ex Thoma de Kempis L. 1. c. 23.*

pretiosissima Dei Parenti. 49

24. & 25. *Vide etiam dissertationem P. Barry de spiritu fervoris tertio die, si placet.*

NB. post secundam vel tertiam meditationem confessio generalis.

DIES IV.

S. Angelo Custodi Consecranda.

Aspiratio ex Sapiente : Gloria magna
sequi Dominum. (Jesum)

Scopus hebdomadae secunda est

Agnito fine & multiplici nostrâ deviatione, quâ ab eo aberravimus, & pœnis perspectis, quas propterea promeruimus, exutis etiam affectionibus actualibus ad peccatum, per pœnitentiam & confessionem, habitualibus verò per desideria & proposita; redire ad finem & dirigere pedes nostros in viam pacis; imitando Christum Ducem nostrum, & per illum tanquam per viam veritatis ad vitam currendo.

Scopus hujus diei est

Imitari virtutes in Christi Domini infantia & vita occulta relucentes, ut exuto homine veteri, novum induamus.

Meditatio I. De incarnatione vel Nativitate Christi ex Libello S. P. N.

Meditatio II. De Vita Christi occulta ab Anno 12. ad 30. Ex Libello S. P. N. & P. Barry. aliisve.

Meditatio III. De regno Christi ex Libello S. P. N. & P. Barry die 5. med. 1. aliisve.

Consideratio de utroq; examine, quod requirit actionem gratiarum pro beneficiis, petitionem luminis, considerationem peccatorū, cordis, oris, operis, dolorem & propositum emendationis. *De examine generali vide Hor. Sch. p. 142. De particulari p. 178. Consideratio de Reg. 19. usq; ad 31.*

Lectio ex Scriptura Isaia c. 7. & 11. Matth. 1. Lucæ 2. *Ex Libello S. P. N. regulae posteriores ad pleniorum spirituum discretionem, 2. & 3. orandi modus. Ex P. Rodericio p. 2. T. 2. c. 1. & 4. & p. 3. T. 1. c. 8. Thoma de Kempis L. 3. c. 13. L. 2. c. 1. Vide etiam si placet P. Barry dissertationem de felicitate vitæ occultæ, quinto die Hagiophila.*

DIES V.

S. Iosepho B. V. sponso consecranda.

Aspiratio ex P. Barry, sola salus servire Deo sunt cætera fraudes. Sco-

Scopus hujus diei est

Christi exemplo, tum propriæ tum alienæ salutis & perfectioni vacare, & quàm proximè possumus ad Christi imitationem accedere.

Meditatio I. De duobus vexillis ex Lib. S. P. N.

Meditatio II. De tentatione Christi ex eodem, Lib. quæ docet quomodo resistendum cupiditati & vanæ gloriæ. Vide medit. P. Avancini fol. 270. Dom. 4 post pent. Vel P. Gaudier in introductione ad solid. perfect. pag 345.

Meditatio III. De zelo Christi, ex P. Barry vel de tribus modis humilitatis ex Lib. S. P. N.

Consideratio de Refectione corporis, quæ exigit sobrietatem, attentionem ad lectionem, modestiam interiorem & exteriorem omnium partium corporis, & in primis oculorum custodiam, silentium, benedictionem & gratiarum actionem devotam. *De qua vide Hor. Schol. p. 151.*

Consideratio de Reg. 32. ad 42.

Lectio ex Scriptura Isaia c. 42. 60. 61. Matth. 4. 10. Lucæ 10. *Ex Lib. S. P. N.*

Regula priores ad motus animi discernendos. Ex P. Rodericio p. 2. T. 4. c. 9. 10. 19. p. 2. T. 3. 4. c. 3. & p. 3. T. 1. c. 1. 2. Ex Thoma de Kempis L. 1. c. 4. 8. 13. L. 3. c. 32.

DIES VI.

S. P. Ignatio Consecranda.

Aspiratio, ex S. Paulo ad Phil. 1. *Mihi vivere Christus est & mori lucrum.*
Vcl ex S. Ignatio Martyre in Epist. ad Rom. *Amor meus Crucifixus est.*

Scopus huius diei

Ex meditatione passionis Dominicæ, animum excitare ad heroica facinora aggredienda & ardua patienda, præsertim in paupertate labore, dolore, contemptu.

Meditatio I. De Christo patiente in horto. Matth. 26. Ex Libello S. P. N. P. Mayer P. Avancino.

Meditatio II. De bajulatione crucis & crucifixione. Luc. 23. Ex Libello S. P. N.

Meditatio III. De virtutibus in Christi passione & morte imitandis. Ex P. Barry. P. Pawlowski die 7.

Consideratio de studiis, quæ requirunt puram & rectam ad Deum intentionem,

tempus classium postulat modestiam & attentionem, si alios doces, curam diligentem tuorum, patientiam, clamores nimii vitentur etiam inter disputandum, indigni enim sunt religioso. *Vide Hor. Sch. p. 138.*

Consideratio Reg. 42. usq^{ue} ad finem.

Lectio ex Scriptura Itaiæ c. 53. Zachariæ 13. Psal. 21. Matth. 26. 27. Marci 14. 15. Lucae 22. 23. Joan. 18. 19. *Ex Libello S. P. N. De pœnitentia seu afflictione corporis Ex P. Rodericio p. 2. T. 7. c. 2. 3. 8: 9. Ex Thoma de Kempis L. 2. c. 11. 12. Lib 3. c. 19. 37. 56.*

DIES VII.

S. Francisco Xaverio Consecranda.

Aspiratio ex B. Victoria: O Jesu mi dulcis amor, nil diligo præ te!

Scopus hujus diei

Ex consideratione resurrectionis Domini & amoris ac beneficiorum Dei, ad spiritualem resurrectionem, ad gaudia coelestia amorem & unionem cum Deo se excitare.

Meditatio I. De gloriosa Christi resurrectione ex Lib. S. P. N. 1. Gloriosè resurgit. 2. Apparet primùm Matri, dein-

ceps Apostolis ipsum quærentibus. *P. de Ponte. p. 5. med 2.*

Meditatio II. De spirituali resurrectione, cujus signa sunt 4. dotes gloriosæ. Agilitas ad quævis iussa Dei & Superiorum. Subtilitas ad quærendam & sectandam Dei voluntatem. Impassibilitas, ne vincaris adversitatibus. Claritas ut luceat lux tua coram hominibus.

Meditatio III. De amore spirituali ex Lib. S. P. N.

Consideratio de Relaxatione animi post mensam. Quæ requirit puram intentionem, colloquium de rebus piis & utilibus, cavendo disputationes, contentiones, distractiones &c. *Vide Hor. Sch p. 170. Consideratio de regulis communibus.*

Lectio Eccl. 1. & 2. Joan. 20. 21. ad Coloss. c. 1. & 3. *Ex P. Rodericio p. 2. T. 7. c. 1. 5. 6. Ex Thoma de Kempis L. 2. c. 7. 8. L. 3. c. 6. & 31. Vide P. Barry dissert. De desiderio sanctitatis.*

DIES VIII.

Confecranda Patrono Nominis, anni, mensis.

Aspiratio. Mihi adhærere Deo bonum est

Confecranda Patrono Nominis, anni, mensis. ss
est vel alia similes meditationibus cujusq;
diei congruentes.

Scopus hujus diei est

In perfecta votorum observatione, resi-
gnatione & bene cœptis perseverare.

*Meditatio I. De perfecta observatione
voti paupertatis. Et P. Mayer. Vide infra
pag. 97.*

*Meditatio II. De resignatione ex P.
Mayer, vel de voto castitatis ex eodem. Vi-
de infra p. 71.*

*Meditatio III. De perseverantia in
bene cœptis 1. quàm necessaria. 2. Quæ
incitamenta. 3. Quæ media. Vel de voto
obedientiæ ex P. Mayer. Vide etiam de obe-
dientia infra p. 75.*

Consideratio de horis canonicis, aliisq;
precibus, quæ requirunt religiosam animi
attentionem & devotionem. *Vide Hor.
Schol. de horis pag. 79. de oratione vocali.
De reverentia, devotione ibid.*

Consideratio de Reg. modestiæ & offi-
cii Lectio ex Scriptura Deut. c. 10. Eccles.
33. 35. ad Ephes. c. 1. 2. 4. ad Gal. c. 5. 6.
*Ex Lib. S. P. N. Reg. ut cum Ecclesia
sentiamus. Ex P. Rodericio p. 3. T. 2. c. 1. 6.*

56 *Causa ob quas in multis non apparet*
T. 3. c. 7. 8. T. 4. c. 2. T. 5. c. 11. Ex
Thoma de Kempis L. 3. c. 10. 22. 19. Vi-
de P. Barry dissert. 25. de felicitate voca-
tionis religiosa. Die 9.

Denique finitur ascesis visitatione Ve-
nerabilis Sacramenti, obtinentur indulgen-
tia plenaria ab Alexandro VII. concessa,
oratur psalmus Miserere pro defectibus, &
hymnus Ambrosianus in gratiarum actio-
nem pro beneficiis, offeruntur Deo bona
proposita, pro executione postulatur gra-
tia, ut homo interior & exterior in hac as-
cesi octidua renovatus, totius anni de-
cursu perseveret, ad propria perfectionis
incrementum & meritum, proximi aedifi-
cationem & exemplum, Dei majorem
laudem & gloriam.

§. IV.

*Causa ob quas in multis non apparet,
vel non diu durat fructus Ex-
ercitiorum.*

CAUSA 1. est: Si meditationes tempore
Exercitiorum non fiant cum tota
applicatione animi ad eas bene faciendas.
2. Malus usus temporis medii inter medi-
tationes

vel non diu durat fructus Exercitiorum. 57
tationes, ut si quis studiis vacet. 3. Occu-
pacio in rebus bonis quidem, sed dispa-
ratis & non congruentibus materiæ præ-
sentium meditationum, ut si quis quædam
bona quidem, sed disparata describeret
vel legeret. 4. Inversio ordinis Exercitio-
rum. 5. Neglectus bonorum proposito-
rum ipso tempore exercitorum. 6. Si post
exercitia non removeantur impedimenta,
ob quæ antea non perfectè vivebas: Ut
sunt conversationes cum personis non spi-
ritualibus. 7. Si ob humanum respectum,
pudorem vel metum irrisionis statim post
exercitia non vites transgressiones regula-
rum, aliàsve levitates. 8. Si post exercitia,
meditationes negligenter inittuas, & con-
ceptum ignem non foveas novis lignis in-
dies adjectis, ut faciendum monebat S.
Macarius. 9. Lectio Librorum spiritualiũ
non magnopere affectui movendo servien-
tium. 10. Neglectus conversationis cum
viris magis spiritualibus. 11. Indevotus SS.
Eucharistiæ usus. 12. Neglecta renovatio
propositorum in exercitiis factorum. Hæc
si vitaveris, in concepto fervore diu perse-
veraveris, quod aliàs est impossibile.

PRAXIS XIV.

*Recollektionis triduaana ante votorum
renouationem tempore hyemali.*

In hac recollektione pictorem age, qui in
imagine vetusta, prius pulveres & fuligi-
nem detergit, ac deinde coloribus imagi-
nem renouat & illustrat. *Sua quisq; vita
pictor est,* ait S. Gregorius, S. Basilii Frater
ep. 1. de perf. *Artifex huius operis est vo-
luntas, colores sunt virtutes, exemplar Chri-
stus.* Vetustas autem abstergenda, Autho-
re D. Bernardo triplex est sicut & novitas,
cordis, oris, operis. Serm. 30. parv.

Dies I. Recollektionis semestris.

Renouatio cordis.

SI non esset vetustas in corde, ait S. Ber-
nardus, non diceret Apostolus: *Renova-
mini spiritu mentis vestrae, & induite nouum
hominem, qui secundum Deum creatus est in
sanctitate & iustitia veritatis.* Renouatio
autem spiritus, includit renouationem in-
tellectus & voluntatis.

I. Vetustas intellectus triplex est. 1.
Oblivio Dei; unde oritur distractio & va-
ga libertas inutilia cogitandi. Atque hinc

tot

tot evagationes in oratione & meditatione. Aspice Christum velut prototypon, vide quid cogitet, quàm cum Patre conjunctus. Et ejus exemplo renova intellectum per exercitium assiduæ Dei præsentia, instituendo examen particulare, ut assuescas, & habitum contrahas. Sic purè Deum adorabis, tota orabis mente, & per diem Deum præsentem circumferes, sanctis desideriis animum pasces, lætitia ejus infinità exultabis, in omnipotentia ejus confides, cum sapientia ejus conversaberis, Bonitatem summam in te existentem diliges, meditationem, sacrum, examen perfectè institues. Hæc ergò renovatio necessaria est ad spiritum & devotionem conservandam, ex cujus negligentia omnes propè culpæ & imperfectiones ac tota animi dissolutio, originem ducit. 2. Altera vetustas consistit in falsa rerum opinione, id est, in æstimatione bonorum sæculi; unde maximè spiritûs vigor debilitatur. Hæc autem falsa opinio per veram opinionem & æstimationem profectûs nostri rerumq; omnium spiritualium renovatur. Inspice ideam nobilissimam, Chri-

Christum in stabulo Bethelimitico tibi monstratum, & vide quomodo honorem, æstimationem, plausum, laudem, divitias, delicias velut stercorea æstimet ac repudiet, omniâq; contraria eligat & amplectatur. Et solùm æstimet æterna, atq; ad hoc prototypon renova intellectum. 3. Vetustas consistit in sinistro de alienis rebus iudicio atq; hæc reformanda est per simplicem & bonam Fratrum nostrorum existimationem: Intuere Christum, quomodo æstimet & diligat Apostolos, Discipulos & omnes homines, quàm mitis, benignus, patiens &c.

II. Vetustas voluntatis seu affectûs triplex est. 1. Cor vetus instar maris desideriorum sæcularium fluctibus agitur, movetur, turbatur. Ut tranquilletur ac renovetur interiore mortificatione appetitûs tam concupiscibilis, quàm irascibilis hac enim cor redditur mansuetum, pacatum, secundum cor Dei. Scilicet abnegando sæcularia desideria & omnia, quæ mundus amat. Juxta Reg. 11. Summarii. Inspice ergò Jesum in stabulo prototypon excellentissimum & vide quid desideret,
quid

quid amet, quid eligat. Et imitare. 1. Ab-
nega appetitū concupiscibilem, qui amat
superflua, jucunda, sensibus grata. Ex quo
sequetur paupertas, castitas, obedientia,
pax, tranquillitas. 2. Abnega appetitum
irascibilem ferendo patienter aduersa, pro-
priae voluntati repugnantia, ardua superio-
rum iussa, delationes, humiliationes, pœ-
nitentias publicas. Quarum rerum impa-
tientia spiritûs fervori plurimùm nocet.
Patientia è contra opus perfectum habet.
Cor vetus, cor curvum est, instar mulieris
Evangelicæ, ad terram terrenaque inclina-
tum, & ad se ipsum reflexum, ita ut vix
queat surlum respicere. Ut renoves, & spi-
ritum rectum obtineas, renova intentio-
nem, quæ ex mortificatione interna quasi
sponte oritur: qui enim de mundo nihil
desiderat, facilè desideria sua ad Deum
convertit: & qui Deum verè concupiscit;
in omnibus rebus nil nisi Deum quærit, in
quo intentionis puritas & rectitudo con-
sistit. Inspice rursus Christum incarna-
tum & natum, & vide, quid in tanta humi-
litate quærat, nisi gloriam Patris. Et imi-
tare: Quæcunque facitis in verbo & in
ope-

opere, omnia in nomine D. N. J. C. facite ad Coloss. 3. & Rom. 1. *Vide de intentione in Instructione pravia pag. 15.* 3. *Vetustas est cor tepidum aut frigidum in amore Dei, in sui autem amore fervens & ardens instar Æthnæ, semper concupiscentiarum flammam evomens. Renova ardenti amore Dei, exemplo Christi. Quid mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram? Ps. 72.* *Dies II. Recollectionis.*

Renovatio oris & loquela.

S*I non esset vetustas in ore, ait S. Bernardus, non diceret Scriptura: Recedant vetera de ore vestro. 1. Reg. 2. Et Apostolus ad Ephes. 4. Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat; sed si quis bonus ad edificationem fidei, ut det gratiam audientibus. Neque erit difficile renovare linguam, modò antè cor sit renovatum; quemadmodum Horologii rotis bene ordinatis index sequitur & ex abundantia cordis os loquitur.*

I. *Remedium generale & compendiosissimū ad renovationem linguæ est silentium: Taciturnitas bene loquendi principium*

pium est, ait S. Laurentius Justinianus. Qui verò nescit tacere, nescit loqui. Bis ad limam antequam ad linguam verba veniant, & considerandū. An, quis, quid, ubi? coram quibus, quomodo verba proferenda: in multiloquio autem, non datur locus & tempus considerandi; hinc præcipientia & innumerorū defectuum colluvies oritur: Aspice prototypon Jesum, in infantia & adolescentia silentē, licet admiranda proferre potuisset. Imitare, quia ut dixit S. Diadochus: Præclara res est silentium, & nihil aliud nisi mater sapientissimarum cogitationum. Religa ergò linguam tuam, ait S. Bernardus, si vis esse religiosus, quia sine linguæ religatione, religio vana est.

II. Si loquendum sit pro honore Dei & utilitate proximi: Recedant vetera de ore tuo. 1. Reg. 2. Vetera enim loquitur, ut exponit S. Gregorius, qui postpositis sanctæ Scripturæ eloquiis, sæcularibus verbis occupatur. Verè quidem, nam qui cœlestia loquuntur, linguis loquuntur novis. Ideo addit idem Gregorius, cū tot nova habeamus, quæ loqui possumus, vetera loqui sine culpa nullatenus valemus. Recedat
ita-

itaque duplex oris vetustas, ut ait S. Bernardus, Arrogantia & Derogatio. Ad arrogantiam spectat jactantia de naturalibus donis, scientiis, laboribus, meritis. Laudet te os alienum non tuum: Proverb. 27. Quid habes quod non accepisti? Ad derogationem pertinet detractio, contumelia, insurratio, revelatio secreti, contemptus aliorum, mordacitas, dicacitas, contentio, murmuraciones, querelę. Recedant vetera hæc de ore tuo: & imitare Christum, loquentem de regno Dei. Act. 1. Non de regno mundi & sæcularibus.

Dies III. Recollectionis.

Renovatio operis.

DE vetustate operis, seu corporis ait S. Bernardus mentionem fieri ab Apostolo Rom. 6. *Sicut exhibuistis membra vestra servire immunditię & iniquitati ad iniquitatem: & de ejus renovatione: Ita nunc exhibete membra vestra servire justitię in sanctificationem.* Notanda, ait S. Anselmus comparatio, *sicut, ita.* Consistens in quatuor.

I. Ope-

I. Opera bona faciendâ promptè & hilariter. Ut ſicut jucundè ſerviviſti iniquitati; ſic nunc alacriter ſervito juſtitia. Quid eſt, ait S. Anſelmus ſicut illud, ita & hoc? niſi quemadmodum ad peccandum nullus vos cogebat timor, ſed ipſius libido voluptasq; peccati; ſic ad juſtè vivendum non vos ſupplicii metus urgeat, ſed delectatio ducat, charitasq; juſtitia. Hilarem enim da orem diligit Deus.

II. Bona opera fortiter exequenda. Si, inquit Anſelmus, nequaquam amplius poteſtis, ſaltem tales eſtote in fruſtu bonorum operum, quales fuiſtis dudum in actione vitiorũ: ne debiliores vos habeat ſancta libertas, quos in carne validos habuit uſus terrenæ voluptatis. Pudor eſt ſerviviſſe majore fortitudine Dæmoni & propriæ voluntati, quàm nunc Chriſto. Quid non agit laſcivus adoleſcens? quid Mercatores? quid aulici? quid milites? pro mundo? quid verò tu pro Deo & cælo?

III. Bona opera faciendâ bene exactè.

Vide ſupra Inſtructionem præviam pag. 3.

IV. Cupidiſſimè Deo placere debemus bonis operibus. Sicut exhibuiſtis membra

ve-

vestra iniquitati ad iniquitatem, ita exhibete ea Deo ad sanctificationem.

Renovetur ergò cor nostrum, ait Mellifluus Doctor l. c. à carnalibus & secularibus desideriis & exclusis illis introducatur amor Dei, & amor patriæ cœlestis. Recedant ab ore nostro arrogantia & derogatio: & succedant pro iis vera peccatorum nostrorum confessio & bona de proximis estimatio. Pro flagitiis & facinoribus quæ vetustas est corporis, assumatur continentia & innocentia; ut scilicet contrariis virtutibus contraria vitia depellantur. Hanc supradictam renovationem facit Christus habitans in nobis per fidem, sicut ipse ait: Ecce nova facit omnia. Isaix 43. Habitans igitur in corde, est sapientia, habitans in ore veritas, habitans in corpore iustitia. Ita S. Bernardus.

PRAXIS XV.

Recollectionis triduanæ ante renovationem votorum in æstate.

Cœpimus pictorem agere, fuliginem pulveresque ab imagine cordis, oris, & operis abstergendo, nunc colores vivi

virtutum applicandi : colores enim virtutes sunt , ut ait S. Gregorius , artifex seu pictor voluntas , exemplar Christus. Quatuor verò colores potissimum necessarii sunt, in vestitu Sacerdotali expressi, scilicet Hyacinthinus, byssinus seu candidus, purpureus & coccineus.

*Dias I. Recollectionis.**Renovatio voti paupertatis.*

Color primus hyacinthinus seu caruleus , color cœlestis est & paupertatem terrena conculcantem amore cœlestium designat. Hic color si fuligine obductus ; ad Christi exemplar sic renovabis.

I. Dominio rerum temporalium, quàm primùm licet propter Christum renuntia, eoque abdicato, nihil unquam des vel accipias, etiam mutuo sine necessitate & expressa facultate, etiamsi sit unum filum aut acicula. Hoc valde S. Ignatius nostris inculcavit : atq; hinc pia consuetudo manavit in primitiva Societate, à S. P. nostro commendata, ut nostri in Confessione primo loco dicerent, num accepissent aliquid necne absque facultate.

II.

II. Res, quarum usus omnino necessarius, habeas quàm potes viliores & in substantia & in modo: v. g. vestem è panno viliore, breviarium non deauratum, rosarium ligneum, reliquiarium non argenteum. P. B. Alvarez nunquam vestem novam induit, nec calceos nisi aliquamdiu portatos. Idem ille uti & Salmeron ac Bobadilla conciones tanti momenti scribebant in operculis literarum.

III. Superflua nec petas, nec ultro oblata admittas: proinde in supellectile tua nihil sit superfluum: melius est enim minùs egerè, quàm plus habere juxta S. Augustinum: Itaque non habeas duos cultros, non duas clepsydras æquales, non vestes non chirothecas duplices, non duo breviana, pileos, pectines, tibialia, candelabra, umbracula, sedilia, pulvinaria, scamna: non speculum, non cingulum bis contra morem antiquorù circumductum; verbo nihil non necessarium, nihil duplicatum retineas in cubiculo, sed vel ad P. Ministrum, vel Vestiarium referas.

IV. Libros non plures habeas, quàm pro usu ordinario opus sit. S. Ignatius

Con-

Constitutiones scribens, præter novum Testamentum & Thomam de Kempis nihil in cubiculo habuit.

V. Iter facturus, nunquam compares ea, quæ ne quidem sæculares debiles nisi rarissimi comparare solent, v. g. vinum, condimenta, mala citrea. In Hospitio autem non pluribus & melioribus cibis mensam instruas, quàm domi faceres, exemplo S. Xaverii.

VI. Ita utaris rebus omnibus, ut ipso earum usu appareat non tuas esse sed Christi. Hinc vestes mundas serves, libros bene claudas, nihil perdas, omnia bene custodias.

VII. Etiam res viles non nimio affectu retineas sed si auferantur, maculentur destruantur, non plus turberis, quàm si alteri id accidisset.

VIII. In usu rerum quàm paucissimis contentus esto, & multas ne consumas. Medicinas sine necessitate non adhibeas, nec pretiosiores, quàm paupertas religiosa permittat. Candelam, dum exis ad longiusculam mansionem extra cubiculum, ardentem ne relinquant, nec eo tempore quo

eâ carere posses, utaris, v.g. tempore meditationis vel examinis.

IX. Si necessaria petenda sint, more pauperum, non tanquam debita, sed velut eleëmofynam humiliter pete.

X. Res, quibus cum licentia usus es, si tales sint, quibus etiam alii indigeant, restitue, vel repone sine mora.

XI. Non habeas pecuniam depositam vel apud alium, penes quem ejus dominium remaneat: vel apud te, ita ut dominium spectet ad alium, ac tu deinde obtentâ Superioris facultate eâ utaris: hanc enim facultatem irritam esse declaravit P. Vincentius Carrafa Generalis, & Congregatio 12. confirmavit. Imò non facilè habeas depositum apud ipsum Domûs Superiorem, ne fiduciam aliquam in pecunia habeas: nam id rarò tantùm, justâsque ob causas junioribus præsertim permitendum censuit Congregatio 12. Dec. 42.

XII. Necessariis quoque rebus te indignum reputes: & si hæ quandoq; defuerint, patienter & libenter feras, sine querelis & murmurationibus: nec de vilitate queraris, imò si optio detur, semper viliora

ra elige, ut cubiculum, lectum, vestem &c. juxta regulas bonæ electionis à S. P. N. traditas. P. Balthasar Alvarez dicere solitus est: *Nemo sibi illustrationibus & consolationibus blandiatur, nisi hilari vultu bolum sanctæ paupertatis Evangelicæ deglutiat, ejusq; comites amet, famem, sitim, frigus, penuriam, contemptum.* Hæc si in praxin deduxeris: optimè votum paupertatis renovabis, & hyacinthinum colorem contemptûs rerum mundanarum animæ tuæ illines, non sine amœno, coram Christo rege tuo paupere, decore & gratiâ.

*Dies II. Recollectionis.**Renovatio voti castitatis.*

Alter color, animam Religiosi mirè exornans est byssinus seu candidus, castitatis angelicæ symbolum; qualis in Christo resplenduit, absque ullo culpæ aut imperfectionis vestigio aut ardore: ad hanc angelicam castitatem, corporis & animæ munditiem, eniti nos cupit S. Ignatius 6. p. Const. c. 1.

I. Itaque da operam, ut nunquam veniale peccatum contra castitatem delibe-
ratè

ratè committas. Quod cum divina gratia & diligenti custodia cogitationum & sensuum assequèris. *Serva legem meam ut pupillam oculi.* Prov. 7. Maximè in materia castitatis, quæ est pupilla Societatis nostræ.

II. Cave etiam ea, quæ ex sensuali amore proficiscuntur ut loqui, agere, conversari libentiùs cum adolescentibus divitibus, comptulis & speciosis, quàm cum aliis. Reprimenda hæc propensio & aviditas.

III. Nunquam, quantum fieri potest, etiam in necessitate tangas immediatè eas corporis, partes quas pudor tegit. *Grata est Deo honestas, & Angelorum amica,* ait S. Bernardus. *Omnia vestra honestè fiant.* Monet Apostolus 1. Cor. 4. Hinc in secretissimis etiam locis, sit tibi tui ipsius reverentia: nam ut dixit Cato Censorius: *Unusquisq; se maximè revereri debet, quia nunquam est sine seipso.* Tactum etiam alterius, licet nihil indecentiæ habeat, si valde necessarius non sit, vites, & ab omni effeminato vocis sono, incessu, gestu, intuitu, abhorreas. Examina quoque, num
ma-

majorem devotionem & affectum erga Virgines sanctas, quàm alios Sanctos, erga imagines elegantes, quàm invenustas habeas: solet enim & hinc se miscere amor naturalis & sensualis.

IV. Attende, ut conversatio tua cum feminis devotis, & pœnitentibus, licet sanctis, quarum consuetudine proficere te sentis, aut quas instruis, sit purissima, ne quid humanum, etsi non omnino scedum, se misceat. Præsentia corporalis Christi obstabat Apostolis, ne acciperent Spiritum S. quantò magis &c. *Cuilibet mulieri suspectus sit quilibet vir, licet sanctus habeatur: & cuilibet viro quævis mulier, licet sancta & perfecta reputetur,* ait P. Jacobus Alvarez c. 9. de virt.

V. Omni custodia custodi os tuum, ne de rebus scedis etiam naturalibus loquatur; etiam indirectè, rectè & metaphoricè. Multò minus inhonestum verbū unquam proferas; aut patienter audias.

VI. Dum ad dormiendum te componis, nulla pars corporis nuda compareat, quæ interdum vestitur; *Ne* ut ait Cassianus coll. 12. c. 8. *tale aliquid inevitabilis ille*

oculus deprehendat, quod ab humanis affectibus velit esse celatum. B. Virgo Romæ noctu liquore cœlesti asperfit PP. Prædicatores comitantibus S. Catharina & S. Cæcilia: unum verò malè tectum præterit. In Chronico illorum.

VII. Indusium ita corpori applices, ut si casu operimentum aufereretur, nihil indecens appareret. R. P. Henricus Garnettus, Martyr in Anglia suspensus longiusculum indusium antè sic aptaverat corpori, ut exutus in ultimo supplicio vestibus, decenter comparuerit.

VIII. Ita te exuas & induas, quomodo id faceres præsentem viro magnæ authoritatis. Situs quoq; jacentis in lecto talis sit, qualem in præsentia virorum gravium non erubesceres. R. P. de Ponte, unguis præfecturus, ita pedem reliquum contegebat, ut soli paterent pedis digiti.

IX. Ad perfectionem honestatis & puritatis pertinet quoque exterior munditia, tum in vestibus externis, tum internis, tum in membris corporis tui, ut talem te exhibeas, qualem Christus in humanitate sua. Cavendę itaque sordes & squalor, & ne

corpus, aut cubiculum aut vestimenta ingratum odorem diffundant. Cavendum quoque à nimio & calidiore vino, à nimis aromatibus, aliisque flatulentis libidinem irritantibus; sed ut monet S. Albertus M. in paradiso c. 6. adhibenda victus parcitas, cultus vilitas, corporis incommoditas, & fugienda locus & tempus castitatis periculo opportunum. Atque ita candidissimus & nitidissimus castitatis Angelicæ color illibatus in anima resplendet.

*Dies III. Recollectionis**Renovatio voti obedientiæ.*

Tertius color imagini anime in renovatione illinendus est color purpureus five sanguineus, symbolum obedientiæ ad labores, cruces & ipsam mortem pro Christo obeundam anhelantis. Hic si detritus aut obfuscatus sit, renova.

I. Examina, num proprietates veræ obedientiæ, quas in Tirocinio didicisti, & S. P. N. in aurea epistolâ expressit, etiamnum in te reperiantur. Et quidem I. num sic obedientia exacta, ita, ut omnia injuncta expleas, nullam circumstantiam aut partem omittas.

II.

II. Dispice num obedientia tua sit simplex: ita ut simpliciter ad literam obedias, voluntatem Superioris ad tuam non fleas, nec verba ejus ad gustum tuum interpreteris. Superior errare potest jubendo, non tu obediendo, quia semper facis quod vult Deus, qui est sapientia infinita.

III. Attende, utrùm obedientia tua sit prompta & celeris, ita ut mandata non differas: sed ad sonum, ad literam imperfectam obedias, non tergiverferis, cuncteris &c. P. Bernardus Colnago Panormo Sortinum missus, intra medię horę spatium itineri se accinxit L. 2. vitę c. 16.

IV. Considera, num obedientia tua sit humilis, ita ut etiam subordinatis officialibus, etiam te indoctioribus & junioribus æquè ac ipsi Provinciali obedias, sicut S. Borgias Fratri Marco.

V. Expende, num obedientia tua sit indifferens, æquè prompta ad vilia & abjecta, quàm ad speciosa & honorata, æquè ad pagum, ac ad nobile oppidum.

VI. Vide, utrùm sit fortis, parata & prompta ad ardua, ad pericula, ad missiones longinquas, ad Indias.

VII. Deniq; an sit cœca. Nihil exami-
nans sicut in articulis fidei intellectum pe-
nitus submittens. Regi te sinas ut cadaver,
ut baculus senis; ut jumentum factus sum
apud te: Si Seraphinus de cœlo tibi ali-
quid mandaret, examinare deberes, num
fortè fraus lateret: at Superiore mandan-
te certus & securus es. Est enim dome-
sticum oraculum, & securum, non secus
ac si à Spiritu S. ederetur.

VIII. Non tantum actu Superiores, ve-
rùm etiam officio functos peculiari affe-
ctu & honore prosequere, exemplo S. Bor-
gij, ob reverentiam Jesu Christi cujus lo-
co præerant servis Dei. Dum sedes, acce-
dente Superiore, assurge, nec stantem se-
dens alloquere, Dei enim personam gerit.
Etiam circa alios ordinata, licet tibi mi-
nus benè ordinata videantur, approba.
Petiturus exeundi licentiam ne venias
pallio indutus. S. Ignatius, quendam de-
posito pallio, redire jussit. Nec per Socium
minoris conditionis veniam exeundi pete;
id enim non decet.

IX. Conare deniq; perfectè obedire in
omnibus, magnis & parvis, facilibus & ar-

duis, abjectis & honoratis. In domo Dei nullum est officium vile, ajebat P. Balthasar Alvarez. Et in hoc ego pono felicitatem meam, quod Deus velit operâ meâ uti? & quomodo id ego sum promeritus, ut ipse velit uti obsequio meo? Et quantum excellentiam habet concionandi munus, si Deus id nolit? aut quam vilitatem habet ollas scutellâsve lavare, si id Deus à nobis desiderat? Hæc in corde tuo pinges, & purpurâ præstantissimâ, omni regiâ, præstantiore illud exornaveris.

Dies IV. seu dies ipsa.

Renovationis votorum.

Quartus color, quo cordis tui effigies renovanda est, est coccineus, qui est color accensus, tanquam ignis, symbolum charitatis, & si bis tinctus fuerit, dilectionem Dei & proximi repræsentabit. Hoc igitur die, quo te per vota quasi de novo in amoris holocaustum consecrâsti, amorem renova hac methodo.

I. Renova amorem erga Deum; considerando infinitam ejus excellentiam, Bonitatem, beneficia maxima, innumera

com-

communia, propria; naturalia, supernaturalia, præterita, præsentia & futura.

II. Renova amorem erga Superiores, considerando eos esse locum tenentes Dei, Vicarios Christi, medicos animarum, tanquam Parentes spirituales.

III. Renova amorem erga Religionem, quam tanto fervore initio ambivisti, quæ est schola perfectionis, tessera prædestinationis, arrha salutis &c.

IV. Renova amorem erga Domesticos & æquales, tanquam Domesticos Dei, & Filios Charissimos, Fratres & membra Christi; Cohæredes regni cœlestis, amicos & sponsas Spiritus Sancti; Jesu sanguine redemptos &c.

V. Renova amorem erga animam tuam, tanquam res omnes sublunares excellentiâ superantem, tot Spiritûs S. donis & gratiis ornatam, tot mediis instructam, sic à Deo dilectam, à Christo quæsitam: & vide utrùm tanto animam prosecutus sis amore, quanto corpus? & nōne anima longè plus est? Renovare quoq; licet amorem erga inimicos, vel potiùs amicos, quia præbent tot ansas meritorum. Similiter reno-

vare poteris amorem erga Regulas, tanquam gradus totidem Scalę Jacob ad perfectionis apicem & cœlum deducentes.

VI. Hac ratione imaginem Christo Domino simillimam exprimes, in quo mirificè tota vita, à cunis ad crucem eluxit Hyacinthus paupertatis, Byssus retorta, ideóque infracta & inviolata castitatis; Purpura obedientię & patientię in summis laboribus & doloribus usque ad mortem. Denique coccus bis tinctus ardentissimę charitatis erga Deum & proximum. Quę omnia, ut pulchriora redderet aureo divinitatis colore, valorem infinitum addeunte illustravit.

PRAXIS XVI.

Reddendi rationem Conscientię.

Nota I. Rationem conscientię à S. P. N. præscriptam esse unum ex substantialibus & præstantissimis, & maxime necessariis mediis ad bonum Regimen & conservationem Societatis.

Nota II. Discrimen inter confessionem generalem & rationem conscientię est, primò in fine diverso, illa enim tendit ad

cla-

clariorem cognitionem & expiationem peccatorū; hæc aperit defectus, propensiones, tentationes, virtutes ad meliorem directionem. Deinde discrimen est in modo, quòd in confessione peccata & etiam peccatorum circumstantiæ aperiendæ: in manifestatione autem hac satis est dicere, quæ integrè profectum seu defectum animæ & statum interioris hominis manifestant.

Nota III. Licet S. Fundator liberum reliquerit sub sigillo confessionis vel extra illud conscientiam manifestare; laudabile tamen est extra confessionem reddere, ut Superiores liberiùs & utiliùs dirigant & gubernent ad majus Dei obsequium.

Nota IV. Modum manifestandi esse in examine cap. 4. §. 4. à S. P. N. præscriptum, ut cum magna humilitate, puritate & charitate fiat. Tria enim impediunt hanc manifestationem, Superbia, profunditas, seu defectus candoris & charitatis; inanis timor incommodi secuturi. De quibus P. Claudius in Industria. c. 9. quibus opponuntur humilitas, puritas, charitas. Neque enim Judici, sed Patri datur ratio à quo consilium, auxilium & solatium

tium redditur : & sine quo Diabolus, qui est spiritus tenebrarū, ostium apertum reperit, animam suis persuasionibus irretiendi, & in tentationes gravissimas inducendi, à quibus periculis sincera manifestatio præservat, & liberat.

Nota V. Tempus, quo ratio conscientię reddi solet, est. 1. Initio ingressūs Societatis de tota vita. 2. Sexto quoq; mense ab ultima inchoando. Reg. 4. Summ. 3. Absolutis studiis initio tertii anni ab eo tempore, quo missi ad studia, vel de tota vita. c. 4. Exam. §. 39. 4. Circiter 30. dies ante professionem & ultima vota l. c. §. 38. 5. Professi & formati singulis annis c. 4 §. 40. Et quoties præterea Superiori visum fuerit. 6. p. Const. c. 1. §. 2.

PUNCTA

De quibus reddenda ratio conscientia.

Sen eorum explicatio ex P.

Lancicio.

AD I. Punctum, aperi, an sis contentus vocatione, officio, loco, gradu, vel an aliquid aliud sit, quod te malè contentum reddat.

Ad

Ad II. Dicendum 1. quæ servata vota ; & lapsus indicandi. P. Mutius Anno 1629. rescripsit etiam cogitationes mortales saltem in genere aperiendas. 2. An & qualem molestiam in eorum observatione sentias, vel facilitatem in iis, quæ præscripta sunt, vel per regulas, vel per ordinationes Superiorum, circa scholas, disputationes, conciones, catechismos, confessiones audiendas & similia. 3. Quibus potissimum virtutibus intentus sis, & quibus modis : qua in re duo dicenda : Primum, an verè incumbamus virtutibus solidis, quinque præsertim, puritati conscientie, humilitati, patientie, obedientie, charitati erga proximos. Quod cognoscitur ex occasionibus ultro oblatiis : si dum contemnimur, non ægrè ferimus, si dum aliquid patimur, non irascimur. Si dum imperatur aliquid amori proprio ingratum, exequimur sine amaritudine ; si dum Frater aliquid à nobis petit, quod possimus præstare sine violatione divinæ vel humanæ Legis, libenter facimus : si peccata cavemus. Secundo id cognosci potest ex occasionibus quæsitis, si datâ opera quærimus materiam & occasionem

exercendi actus harum virtutum. Secundum quod manifestandum est, an in his virtutibus profecerimus, hoc est, an peccata pauciora committamus quàm antè sex menses vel annum; an simus magis humiles, magis patientes, magis obedientes & charitativi, quàm ante sex menses vel annum.

Ad III. Dicenda sunt quatuor 1. Perturbationes seu amaritudines, ut sunt diversè à tentationibus; multi enim inquietudinem sentiunt & non tentantur; ubi causæ perturbationum aperiendæ sunt, & quàm diu durent, & quàm sint vehementes. 2. Tentationes molestæ aperiendæ sunt, quæ & vehementer concutiunt hominem & sunt periculosæ, uti sunt contra fidem, contra obedientiam, in exequendis quæ iussa sunt, contra vocationem, incitantes ad deserendam Societatem; contra modum gubernandi vel procedendi Superiorum, contra Constitutiones. 3. Qua facilitate vel difficultate resistat tentationibus & perturbationibus, & per quæ media. 4. Ad quæ peccata sit magis propensus, non quomodocunque; sed cum quali

inclinatione & acri incitatione, sive ex natura sive ex pravis peccatorum habitibus contractis in sæculo, orta: quod potissimum manifestandum est, dum in occasionibus missionum, vel visitationibus sceminarum ad periculum incontinentiæ adducunt.

Nota hic non satis esse propensiones & tentationes aperire; sed ipsa etiam peccata explicanda esse (quod innuitur illis verbis, re nullâ, quâ Dominum offenderint, celatâ) intellige genera singulorum, id est, ut in genere tantum lapsus indicentur: v. g. succubui in hoc, illove raro, aut saepe. P. Claudius & P. Mutius saepe ita responderunt. Anno 1584. & 1606. Quod etiam casus reservatus sit aperiendus, licet quis sit ab eo absolutus, rescripsit P. Mutius Anno 1607. Sufficit autem hoc fieri Superiori mediato, ut idem Anno 1613. resolvit.

Ad IV. Punctum verba ad literam accipienda.

Ad V. Duo manifestanda. 1. Quomodo ejus judicio arrideat Societas, & media, quibus utitur. 2. Quem Zelum in se sentiat, quod cognoscet ex his. 1. Si sentia

tiat in se ardens desiderium abstrahendi homines à peccatis & domi & per missiones, desiderando audire multas confessiones, præsertim eorum, qui sunt majoribus peccatis onusti, ut sunt ordinariè viri maturi potiùs, quàm fæminæ aut pueri. 2. Si dum audit offensas Dei, sentit in se dolorem sensibilem de offenso Deo: ob quandam commiserationem, quod tanta Majestas tam indignè tractetur. 3. Si ardentè cupit, ne Deus etiam venialibus peccatis offendatur. 4. Si eo fine se sentit ad conversandum cum aliis impelli, ut per colloquia, eos à peccatis avellat, & in bono promoveat. 5. Si habeat magnum desiderium ad doctrinam christianam tradendam. 6. Si magis propendeat ad audiendas confessiones rudium, qui minùs divina nòrunt, & magis ope nostra egent.

In VI. & VII. puncto verba, sunt clara.

Ad VIII. Fructus ex rebus nominatis solent esse hi. Diminutio peccatorum; si non labamur in tam gravia, ut antea: item si in levia rariùs labamur: si sentiamus majorem peccati horrorem, quàm antea: si res præscriptas à Superioribus & regulis melius

lius faciamus, quàm antea: si minùs perturbemur aduersitatibus, quàm antea: si eas nunc optemus magis quàm antea: si nunc magis placet vocatio ad religionem, quàm antea: si auersiones erga aliquos jam cessarint: si tentationibus acerbis minùs nunc infestemur, & sentiamus maiorem vim ad iis resistendum: si dictamina aliqua malè contra Superiores vel Institutum fomentata, nunc cognitâ eorum fallaciâ, ejecta sint ex animo: si major indifferentia ad loca, officia, gradus, personas nunc habeatur: si major promptitudo & facilitas ad obediendum sine ulla exceptione sentiatur: si in conversando nunc major modestia, gravitas & ædificatio, & verè sacerdotali statui & religioso conveniens agendi modus & cum domesticis & cum externis seruetur: si magis sincerè & confidentiùs nunc agatur quàm antea cum Superioribus & Patribus spiritualibus: si majus desiderium nunc sit orandi diutiùs temporibus permissis ab obedientia: si major & facilior devotio sentiatur in rebus divini cultûs: si aliqua periculosa familiaritas cum aliquo murmuratore, vel aliter

in-

inescane affectum nostrum, rescissa sit, vel saltem imminuta.

Ad IX. Punctum. 1. non tam eadem puncta repetenda sunt, quàm an in iis plus profecerimus, quàm ante sex menses vel annum. Hærent hic aliqui, dubitantq; num profecerint, vel defecerint; at ex prædictis ad punctum octavum facile patebit dubii resolutio. Et si quis conetur opera quotidiana exactè obire, ordinariè proficit. 2. An ardens desiderium sit perfectionis, & an conjunctum cum adhibitione mediiorum & qualium & à quanto tempore.

Ad X. Dicendum quæ regulæ violentur à te sæpius, & quâ occasione, ut ad eam tollendam te Superior eam sciens, adjuvare queat: qualis est cohabitatio in eodem cubiculo, comitari aliquem ad catechismum &c.

Ad XI. Declaranda sunt 1. Mortificationes sensuum & passionum, habituúmque pravorum. 2. Opera pœnosa, eorum numerus & tempus. 3. Opera humilitatis. 4. Præparatio ad injurias in eo sita est, si quis eo fine meditetur passionem & injurias Christi, ut imitetur & desideret eas: si in
mi-

minoribus patienter ferendis, se disponat ad graviores; si pressus aliquâ molestiâ, vel parvâ injuriâ, propter illam Deum non offendat: si de nulla adversitate coram aliis conqueratur: si nec internam propter talia admittat perturbationem: si non quærat levamen adversitatis, vel crucis: si gaudeat dum aliquid patitur; præsertim absq; culpa sua vel causa: si crucum auctores & cooperatores amare studeat, beneficiûque afficiat; ac deniq; si ad declinandum cruces, molestias, adversitates, non subterfugiat illa loca, personas, officia, ex quibus cruces oriuntur. Hæc sunt certissima signa profectus in an ore crucis, optinæque præparatio. Atque ex his, an & quantum tibi sit crucis Christi desiderium facile perspexeris.

Ad XII. Manifestanda sunt quinque.

1. An converseris cum aliquo, qui tibi sit occasio violandi regulas. 2. An converse-
ris cum aliquo instillante tibi prava di-
ctamina vel consilia contra vocationem,
aut contra Superiores vel Magistros, aut
contra charitatem vel perfectum vivendi
modum, ad laxitatem inclinando. 3. An

videris aliquid scandalosum in socio aliquo, quod sit Superiori manifestandum, sive in missione, sive in itinere; sive domi, sive foris. 4. An audiveris aliquid, quod scire expediat Superiorem, ut bono communi provideat, aut periculo alicujus. 5. An amicitiam particularem foveas cum aliquo, & quam ob causam.

Ad XIII. Etsi licet, juxta declarationem P. Claudii Anno 1584. 25. Septembris scriptam, non indicare Superiorem, si ab eo aversus sis; sed dicere in genere: sum aversus à quibusdam Superioribus: longè tamen utiliùs, perfectiùsque est, sincerè & modestè aperire ea, ob quæ à Superiore ipso, cui reddis conscientia rationem, offensus es, & quæ tibi in eo displicent: ita enim faciliùs ab amaritudine animi liberaberis: nam vel ille ostendet se justè id fecisse, quod fecit; & unde tu concepisti averfionem, & sic eam abiget; vel condescendendo fragilitati tuæ amovebit causam, vel occasionem tuæ perturbationis, si amoveri queat, vel alio modo te contentum, quietumque reddet.

Ad XIV. Hoc ultimū caput non indiget explicatione, quia verba sunt clara. Pra-

✠ (91) ✠
P R A X I S   X V I I .

Instituendi recollectionem hebdomadariam & mensuram.

Nota I. Recollectio Hebdomadaria brevior est & institui potest, vel die Sabbatino, vel Dominico, in eaq; discutitur profectus examinis particularis, præsens hebdomas cum præterita confertur. Deinde examinatur, quæ te gesseris erga Deum in charitate & devotionis exercitiis; erga Superiores quoad charitatem & benevolentiam: erga teipsum quoad temperantiam, humilitatem, patientiam, resignationem, & operum ordinariorum perfectionem. Deniq; excitatur dolor de defectibus; cum emendationis proposito & petitione gratiæ.

Nota II. Recollectio Mensura paulò prolixior est, & plusculum temporis requirit: ideòq; institui potest ultimo aut primo die mensis, vel primo Dominico aut festivo die minùs impedito: atque hæc ante eam præmittuntur i. Pridie vel ipso die recollectionis assumenda materia aliqua recollectioni aut necessitati spirituali accommodata: v.g. de stimulis proficien-
di,

di, de brevitare & pretio temporis, de æternitate, de beneficiis divinis, de virtutibus & vitiis, de industriis cavendi peccata, & quævis alia meditatio facile huc trahi potest. 2. Lectio aliqua aut consideratio renovationi spiritûs apta, ut de modo ferventer progrediendi in via perfectionis, ejusque mediis efficacibus ac motivis. 3. Ante & post synaxin sacram ferventiùs institutam desideria Christo offerenda; gratiarumque & benedictio enixè petenda.

Nota III. Ut cum fructu majore hæc recollectio fiat; per modum meditationis vel considerationis, ejus finis seriò expendendus; qui est 1. Continuus progressus in triplici via perfectionis, securior migratio ex hac vita, & major gloria in altera. 2. Major proximorum ædificatio, incrementum gratiæ & gloriæ eorundem. 3. Major inde emergens Dei gloria. Expendi quoque potest recollectionis hujus dignitas ob fines adeò excellentes: necessitas ob fragilitatem nostram semper deorsum vergentem: utilitas & suavitas ob fructus copiosos serenitatis conscientiæ, gratiæ in vita, solatii in morte, lætitiæ & gloriæ in æter-

æternitate. Deniq; modus adeò facilis, qui sine temporis dispendio, & tanto spiritûs compendio instituitur: simulq; opus aliquod humilitatis, pœnitentiæ ac devotionis præmittitur.

Præstanda in ipsa recollectione.

I. **E**Xpende quem mense elapso profectum facere debueris, tanto Dei amore, beneficiûsq; præventus; quem verò feceris, ac 1. Qui te gesseris erga Deum; utrùm magis eum diligas, quàm præterito mense, majore reverentiâ in ejus præsentia ambules, in omni actione, conversatione, recreatione. 2. Num majore pietate, devotione, accuratione & fervore obiveris sacrum, meditationem, officium, preces, aliâque exercitia. 3. Quomodo creveris in profectûs desiderio, in fervore & resignatione. Si defectus fuerit, contritionem elice, meliorâq; proponere.

II. Expende, quî te mense elapso gesseris cum proximo tuo, cum collegis & externis, etiam cum illis, à quibus aversionem sentis, vel offensus es; num eos sincero & dulci amore prosequaris, eumque ore, vultu, signo & re ipsâ demonstrâris,
amicæ

amicè illos alloquendo, consolando, compatiendo, opera charitatis, velut ipsi Christo, exhibendo; bene semper de illis loquendo, defectus excusando, bona eorum laudando.

III. Expende, quâ ratione te habueris erga Superiores; num præstiteris iis 1. debitum amorem & honorem. 2. Promptam obedientiam absque excusatione. 3. Resignationem ad omnia instar baculi in manu senis.

IV. Expende, quomodò curam gesseris tibi commissorum, discipulorum, Sodalium poenitentium: exiget enim Deus à te rationem, quâ eos pietate & literis instruxeris, quâ ad observationem præceptorum divinorum & Ecclesiæ excitaveris, salutis impedimenta & peccandi occasiones removeris: omniâque meliùs mense præsentis, quàm elapso præstiteris.

V. Expende & inspice te ipsum, num melior sis in præsentis, quàm mense præterito. 1. Quoad diminutionem peccatorum in numero, & gravitate. Unico id intuitu videbis, si in tabella menses duodecim lineis totidem distinxeris, atque in ea lapsus

examinis particularis, aliosque notabiliores, vel indies, vel saltem in fine hebdomadis annotaveris. 2. Quoad passionum refrænationem. 3. Quoad modum beneficiendi opera ordinaria. 4. Quoad fervorem in bene operando. 5. Quoad minorem fugam adversitatum, & sensum earum. 6. Quoad magis proficendi desiderium. 7. Quoad observationem regularum. 8. Quoad modestiam exteriorem, in vultu, verbis, vestitu, conversatione. 9. Denique quoad curam corporis, & temperantiam in victu, vestitu, habitatione, ludo, studio, exercitio. Nec omitte dispicere, num proposita in exercitiis annuis, uti & in recollectione præcedente concepta, executioni data. Denique dolorem elice, denuò propone, gratiam pete; ac dispice utrum materia examinis particularis mutanda, & quænam mense sequenti assumenda.

PRAXIS XVIII.

Extirpandi vitia & peccata.

I. **E**Xcita vehemens desiderium & certum vitium extirpandi propositum, illudque crebrò renova. II.

II. De vitii vel peccati illius fœditate, damnis, periculis, mediis emendandi, meditationes & considerationes institue.

III. A Christo ut causa exemplari, promerente & efficiente, omnis virtutis & puritatis gratiam flagita, per aspirationes manè, interdiu, vesperi, in sacro, examine, præsertim in periculo lapsus. Et Sanctorum virtute contrariâ præcellentium patrociniū implora.

IV. Juvat protestatio facta coram Deo, B. Virgine & S. Angelo Custode.

V. Vigilantia jugis & sollicita attentio ad seipsum præservandum, plurimum valet. *Attende tibi, ne incidas.* Eccli. 19.

VI. Viva memoria Dei præsentis, excitantis ad officium, intentantis supplicium, invitantis ad bravium.

VII. Post lapsum profunda sui coram Deo humilitatio, agnitio, deprecatio cum spe veniæ, contritione & zelo culpam eluendi, emendandi, compensandi.

VIII. Accurata peccatorum venialium examinatio, affectuosa confessio, rigida expiatio.

IX.

IX. Constans praxis recollectionis horarie, hebdomadariae, mensurae. Ususque diligens examinis particularis.

X. Fuga otii & occasionum relapsus.

XI. Assidua mortificatio.

XII. Fervor in spiritu proficiendi, & quodvis opus juxta industrias praescriptas bene peragendi.

Denique examinandus conatus, successusque bonus Christo offerendus, cum humiligratiarum actione, & propositi renovatione.

P R A X I S XIX.

Adipiscendi virtutes.

SI turrim perfectionis serio aedificare desideres, sequentia virtutis acquirendae media & instrumenta, necessaria sunt ad perficiendum.

I. Instrumentum est *cognitio virtutis*, cum enim vitia non raro larvam virtutum assumant; ne erretur: virtutis natura, proprietates, motiva, actus, gradus probe cognoscenda sunt. De quibus videatur P. Raynaudus, P. Jacobus Alvarez, P. Rosignolius, P. Rodericius.

II. Instrumentum assequendæ virtutis est summa ejus *æstimatio* & *appretiatio*, quæ ex consideratione ejus honestatis, utilitatis, jucunditatis, pulchritudinis, & necessitatis oritur.

III. Instrumentum est *postulatio seu petitio*. Quemadmodum Salomon petivit Sapientiam & obtinuit. 3. Reg. 3.

IV. Instrumentum est *Diffidentia sui* cum nota sit nobis fragilitas nostra & impotentia, atque virtutis sublimitas. Tota itaque spes in Deo collocanda est: Qui confidit in illo, non minorabitur. Eccli. 32.

V. *Desiderium ingens virtutis*: cum hæc sit gemma pretiosissima & thesaurus incomparabilis, ornamentum animæ, fons saliens in vitam æternam. Beati qui esuriunt, quoniam saturabuntur.

VI. *Intentio actualis operandi ex fine virtutis*. Cavendus omnis finis præposterus & hypocrisis. Sed si credis, crede ob authoritatem Dei revelantis; si speras; spera ob Christi merita, si diligis Deum; dilige propter ipsum. Quamvis etiam pluriū virtutum motiva utilissimè conjungi queant.

VII. Robur mentis & *constantia* in
quæ.

quærenda virtute. Cor enim hominis instabile est, quovis tentationis vento agitable; Adeoq; animus contra difficultates armandus est.

VIII. *Cura particularis* de vitio virtuti contrario extirpando, quod fit per examen particulare, & per antè dictam methodum extirpandi vitia.

IX. *Affidua exercitatio* virtutis. Virtus ubi est, non est otiosa, sed operatur: nulla occasio virtutis exercendæ omittenda. Belli Dux occasionem vincendi hostem negligens ab eo vincitur. Mercator occasionem lucri contemnens, detrimentum patitur. *Dum Tempus habemus, operemur bonum,* monet Apostolus.

X. *Vita regularis sequela & exacta Regularum custodia.* Hæc enim est expultrix vitiorum, genitrix virtutū & parens omnis perfectionis: quæ per totius diei decursum ad modestiam, humilitatem, obedientiam, patientiam, religionem, & charitatem manuducit.

PRAXIS XX.

Peragendi Quadruplex.

Nobile pietatis exercitium, manè aut per diem, præsertim Dominicis ac festis, aut dum plus temporis suppetit. I.

I. EXERCITIUM Spirituale.
*Verè aureum sive methodus actiones
ordinarias elevandi ad altissimum
gradum meritorum.*

Clementissime Deus, Creator meus, quemadmodum totus sum tuus, ita tuum debet esse, quidquid procedit de me: per te me creasti; hinc multis titulis me ipsum tibi in totum debeo, cum omnibus actionibus meis, quæ nullius erunt valoris, si in te tanquam finem ultimum non fuerint directæ.

Ego igitur N Vilissima Creatura tua offero tibi Bono meo infinito, in omni momento me ipsum, & totam vitam meam, omnesq; actiones meas, particulariter autem illas, quas facturus sum præfenti die, tam bonas, quàm indifferentes, tam liberas, quàm naturales; & ut tibi Deo meo magis placeant, omnes illas unio actionibus Christi Domini nostri & sanctissimæ Virginis Matris suæ, nec non cunctorum Spirituum beatorum & Sanctorum omnium, qui unquam fuerunt, sunt, & in omnem æternitatem erunt. Tibi etiam

con-

consecro omnes passus meos, locutiones & verba, obtutus & ictus oculorum meorum, motus corporis mei, omnem cogitatum & spirationem cordis mei; hoc solùm sine & desiderio, quòd vellem tibi per unamquamq; istarum actionum gloriam dare infinitam, & amare te infinito amore.

Intendo etiam cum omni operatione mea offerre tibi corda & affectus omnium Creaturarum, perfectionem & sanctitatem Angelorum omnium, Virtutem Patriarcharum, Prophetarum & Apostolorum, pœnas & dolores Martyrum, pœnitentiam Confessorum, puritatem & Castitatem Virginum, sanctitatem Beatorum omnium: finaliter Te ipsum, tibi ipsi, cum infinita perfectione & bonitate tua: hoc autem non ob obuinendam rem aliquam à te; nec ut possideam propter hoc paradisum; sed ex puro amore amicitiae & benevolentiae atque ad dandum tibi majus placitum, gustum & gloriam.

Nec solùm offero tibi cor meum, voluntatem meam, intellectum meum, me ipsum, eo modo, quo tibi magis placet (id quod in unaquaque actione meâ facere in-

tendo) sed etiam unà cum illis tibi offero, & ad te dirigo omnes illas actiones, quæ ab omnibus creaturis fient absque hac directione.

Ulteriùs intendo tibi offerre omnes illos actus amoris, quibus (uti spero) amabo te per totam æternitatem, & nunc liberè tibi idipsum præfento, quod postea erit absque libertate. Simile intendo de omnibus actibus aliarum virtutum, faciendis tam per me, quàm per alios quoscunque Beatos in Paradiso.

Et quia omnis res tantò est excellentior, tibiq; gratior, quantò est conformior voluntati tuæ; in omni actione non solùm desidero conformare voluntatem meam voluntati tuæ; sed intendo id solùm adimplere, quod tibi placet, volens, ut fiat tua sola voluntas, & non mea, dicendo semper ore, corde, labiis & vitâ: Fiat, Domine, voluntas tua.

Dignare solùm Domine mi, hanc dare gratiam, ut possim semper magis ardentè amare te, perfectiùs servire tibi, puriùs operari ad gloriam tuam, & taliter transformare me in te, ut in te solo vivam, & tibi
foli

foli, & hæc sit mea hîc in terris beatitudo, id agere, quod tuæ est beneplacitum voluntati. Amen.

EXERCITIUM II.

Ingentis meriti & efficacia, seu

PACTUM

*Cum Deo ineundum, manè
vel in sacro.*

Homo Religiosus, modico labore, plurimum mereri cupiens, hujusmodi pactum cum Deo inire potest. Nempe quòd ad certa quædam signa, v.g. sonitum campanæ, aspectum cœli, tensionem pectoris, verba, gressus, motus &c. (nam signa pro placito assumi & multiplicari possunt) velit & ratum habeat, quodvis opus bonum, & Deo gratum, quod unquam factum est, seu hodie fit, aut unquam deinceps futurum est, aut fieri posset. Item quod toties velit seipsum offerre Deo, dolere de peccatis, renovare proposita, vota, Deum adorare, amare, laudare &c.

Vim & valorem hujus actûs à contrario colligere licet: Si quis statueret secum
quo.

quoties audit campanam, cœlum respicit &c. toties se velle ratum habere, quidquid unquam mali actum vel agendum est, optarétque se ejus esse participem; quantæ is se culpæ obstringeret? Hoc itaq; si in malo tam efficax est, quidni idem bono applicatum immensę virtutis & meriti erit? Sed en formulam hujusmodi pacti:

O benignissime Pater misericordiarum! Ego confusus de immensa bonitate tua, pro gloria nominis tui, & salute animæ meæ pactum quoddam tecum inire cupio in hunc modum.

Quoties cœlum suspexero, vel pectus percussero, vel piam imaginem aspexero, quoties horologium aut signum missæ vel elevationis hostiæ percepero, rosarium vel librum in manus accepero, quot literas scripsero, quot verba protulerò, quot respiraciones & arteriarum pulsus habuero, quoties membrum quodcunque movero, vel Dæmonem me in quacunque materia, fidei, spei, charitatis, castitatis, patientiæ, humilitatis &c. tentantem sensero, nunc pro tunc declaro, toties me facere & exercere velle, omni meliore, quo fieri potest,

modo & formâ, actus hosce sequentes, licet fortè tunc ad hoc mentem minùs adverterem.

Toties, inquam, gaudeo & gratulor tibi ex animo, mi Deus, ob infinitas perfectiones tuas, quòd sis, qui es, id est, Deus summè potens, sapiens, bonus, misericors, justus, summum Creaturæ rationalis bonum &c. Quòd nullius egeas, utpote te ipso sat beatus & sufficiens tibi, nostra autem omnis sufficientia ex te sit.

Gaudeo etiam Domine propter opera bona quæ unquam facta sunt, fiunt indies, fièntque in posterum, propter amorem tui: aliáq; omnia, quæ fieri possent ab iis, quos creâsti, & creare potuisses, idque eâ, quâ possibile est, perfectione.

Gaudeo ob ea, quæ Dominus noster Jesus Christus, B. V. Maria, SS. Angeli, Patriarchæ, Prophetæ, Apostoli, Martyres, Confessores, Virgines, omnesque Sancti & fideles omnes egerunt ad gloriam tuam, nec non ob amorem, quo te æternùm prosequuntur, & laudes quas tibi æternum dicent.

Offero tibi omnia missæ sacrificia, quæ

vel hætenus in Ecclesia peracta, vel deinceps usq; ad consummationem seculi peragenda sunt, idque animo adorandi & laudandi te, uti Deum supremæ Majestatis potentia, sapientiæ, Bonitatis &c. Item gratias tibi agendi, nec non placandi te, & bona gratia & gloria impetrandi à te.

Doleo de peccatis meis omnibus & singulis ex animo, propter amorem tui; spero de infinita misericordia tua veniam, propono cum gratia tua non ampliùs offendere te in æternum.

Doleo quoq; de tot peccatis à mundi initio huc usq; à quocunq; homine commissis iùque te tam graviter offensum. Opto ex animo, ut compensari aliquantenus meo sanguine possent: utinam vice cuiusque peccati singulis æternitatis momentis mille tibi obsequia à SS. Angelis & omnibus Beatis deferantur.

Dimitto ex animo, amore tui omnibus, qui me offenderunt, vel quomodocunque læserunt, & opto illis pro singulis offensis à te peculiarem aliquam gratiam seu beneficium. Et utinam nunquam ipsi tuam offensam incurrant.

In

In manus tuas committo me, & omnia mea, præsertim finem vitæ meæ, ut disponas de me, uti re maximè tua, in tempore & æternitate, quod tibi placuerit & visum fuerit, fore ad majorem gloriam tuam.

Postremò offero tibi, quidquid possum melius & meliori modo, præcipuè verò vitam, passionem & sanguinem D.N. J. C. in gratiarū actionem pro beneficiis omnibus corporis & animæ, quæ hætenus à te accepi, & deinceps accipiam, præsertim pro charitate, quâ ab æterno dilexisti me, & pro dono perseverantiæ obtinendo, ut tibi inseparabiliter adhæream.

Hunc ipsum actum quoad singula membra, aliâque his implicitè inclusa toties ratum esse volo, quoties aliquod è signis præstitutis vel præstituendis, edidero; imò tot vicibus, quot creature, à te productæ sunt, aut à te produci possunt, quoties spiritum duxero, deniq; quoties possibile vel imaginabile est, id ipsum iterari ac multiplicari; atque hoc purè ob amorem tui, omnèsque bonos ac sanctos fines, quos habuit Christus Dominus, B. V. Omnes Sancti, aut qui ab ullo haberi possunt.

Si

Domine quod dixi, dictum, factum, gratum, ratumque volo, affectu, effectu, fructuque (quoad licet) maximo.

Si indies hoc pactum per tempus non liceat renovare, renova brevissime, ut sequitur.

Gaudeo, Summe Deus, doleo, commendo remitto:

Offero sacra, preces, pacta, cuncta probo.

EXERCITIUM III.

De pluribus finibus supernaturalibus subordinatis prestantissimo fini amoris divini, artificiose conjungendis: sive Negotiatio spiritualis ac methodus, unius anni spatio tantum merendi ac lucrandi, atque alias annis pluribus.

Domine Deus Sanctissime, & amantissime Pater mi, in unione meritum Domini mei Jesu Christi, Sanctissime Virginis & omnium Sanctorum, per eorundem & S. Angeli Custodis mei manum, & omnium Creaturarum nomine, non solum pro nunc, sed pro aeternitate, quantum in me est, majori, quo possum, affectu & modo, quem scis meliorem, tibi que acceptiorem esse, offero divine Majestati tuae hoc opus (hanc molestiam, laborem, dolorem, crucem) cum intentione. I.

1. Placendi tibi soli, te oblectandi, tibi que suavissimum gustum dandi; quia ob infinitam tuam bonitatem & perfectionem dignus es. *Charitas.*

2. Quia sic spero me per infinitam bonitatem, amorem & fidelitatem tuam obtenturum gratiam & gloriam. *Spes.*

3. Quia credo te hinc presentem esse, posse & velle me audire & exaudire. *Fides.*

4. Quia ista actione te honorare, tibi que servire cupio, velut meo principio primo & fini ultimo. *Religio.*

5. Quia sic imitari intendo meum & tuum Jesum, ô æterne Pater! sanctissimamque Virginem & omnes Sanctos tuos.

Imitatio Sanctorum

6. Quia hoc modo refarcire desidero, ingratitude & injurias, quibus ego cum aliis peccatoribus te offendi. *Pœnitentia & zelus honoris Dei.*

7. Quia hoc requirit obligatio gratitudinis, pro tuo amore & beneficiis mihi aliisque præstitis. *Gratitudo.*

8. Quia bene operando evadere cupio pœnas purgatorii, multoque magis Inferni.

Timer Supernaturalis

9. Ut

9. Ut actiones meæ justæ, bonæque exempla ædificent proximum, illique vel vivo vel mortuo profint. *Charitas fraterna.*

10. Propter bonum, quod in Republicam Christianam aut Religionem, cujus membrum sum, inde resultat. *Pietas & Justitia legalis.*

11. Quia operibus virtutum mereri, volo à te Deo meo gratiam & gloriam. *Meritum.*

12. Ut impetrem à tua liberalissima manu auxilium & favorem in meam & aliorum utilitatem. *Impetratio.*

13. Quia tali modo pro poena peccatis meis debita, Justitiæ tuæ satisfacere desidero. *Satisfactio vel Justitia vindicativa.*

14. Quia sic obedio, mi Deus & Domine tibi sanctisq; præceptis & regulis tuis. *Obedientia.*

15. Ut hac moneta operum virtuosorum solvam debita, ad quæ vel justitia vel fidelitas aliis præstanda me obligat. *Justitia & fidelitas.*

16. Ut subjiciam me divinæ tuæ voluntati, velut indignissimū & egentissimū propter peccata mea. *Humilitas.* 17.

17. Quia sanctè operando reprimere & vincere volo inordinatarum passionum mearum difficultates. *Fortitudo, Mortificatio.*

18. Ut labore & exercitio corporis & animæ impediam ac vincam motus & cogitationes castitati contrarias. *Castitas.*

19. Quia hoc dicitur vera prudentia, ut quamdiu bona valetudo & tempus conceditur, bene operer, méque virtutum exercitio strenuè excolam. *Prudentia.*

20. Quia rationi, honestatque conforme est, ut virtutes exerceam. *Virtus in genere.*

Denique hæc ipsa præcedentia virtutum motiva, propter quæ, operationes meas, perficere intendo, omnia offero, ut tibi amabilissimo & summo Bono meo complaceam. Tu adjuva me, ut cum gratia tua incipiam, prosequar & finiam omnes operationes meas ad majorem tuam gloriam. Amen.

*Vide Heliotropium P. Alphonsi
Gianotti.*

EXERCITIUM IV.

*Velut diadema è variis virtutum gem-
mis adornatum, continens*

ACTUS VIRTUTUM

IN quibus omnis actuum heroicorum & devotionum succus consistit, jussu Alexandri VII. Pontificis ab aliquo è Societate nostra compositos, eidemque familiares. Recita eos coram Venerabili Sacramento, vel Crucifixo. Sunt autem sequentes.

Adoro te sanctissima Trinitas, Pater & Filius & Spiritus Sanctus, tres Personæ unus & solus Deus.

Dejicio me in abyfso mei nihili sub conspectu Divinæ Majestatis tuæ.

Credo firmissimè, paratus mille vitas profundere, in contestationem omnium eorum, quæ nobis in Sacra Scriptura revelasti, & per Ecclesiam tuam credenda proposuisti.

Omniem spem meam in te colloco, & quidquid possum habere boni, sive spiritualis, sive corporalis, & in hac & in altera vita id totum desidero, spero, & volo solum

lum consequi de tua manu, Deus meus,
vita mea, & unica spes mea.

Consigno tibi hodie & in perpetuum
corpus & animam meam, omnes potentias
meas, memoriam, intellectum, voluntatem,
& omnes sensus meos.

Protestor me non consentire, neque
consensurum unquam, quantum in me
est, in ullam rem, quæ fiat, vel cum mini-
ma offensa tuæ Divinæ Majestatis.

Propono firmissimè impendere, omne
esse meum, facultates & vires meas ad ser-
vitium & gloriam tuam.

Paratus sum suspicere, quascunque ad-
versitates Paterna manus tua immiserit,
ad dandum gustum beatissimo cordi tuo.

Vellem me totum, quantus, quantus
sum impendere, & procurare, ut ab omni-
bus tibi serviatur; atq; omnes homines te
glorificent & ament Deum Creatorem
suum.

Gaudeo summè de tua æterna felicitate,
& exulto de tua magna gloria in cælo &
in terra.

Gratias tibi ago infinitas pro innume-
ris beneficiis, quæ mihi & toti mundo
col-

collata sunt, & in dies incessanter à benignissima tua providentia conferuntur.

Amo infinitam Bonitatem tuam propter seipsam, ex toto affectu cordis & animæ meæ & vellem, si possem, amare eo amore, quo te amant Angeli & Homines justi, cum quorum amore conjungo imperfectissimum amorem meum.

Offero Divinæ Majestati tuæ in unione meritorum, passionis, vitæ & mortis Christi, Beatissimæ semper Virginis & omnium Sanctorum, ex nunc, pro semper omnia opera mea, pretiosissimo sanguine Jesu Redemptoris mei lota & involuta.

Statuo omnino, quantum possibile est, participem me facere indulgentiarum, per actiones hujus diei, & illas applicare per modum suffragii, pro animabus purgatorii.

Volo etiam omne illud, quod possum offerre in pœnitentiam & satisfactionem peccatorum meorum.

DEUS meus, cum tu sis infinitè dignus omni amore & servitio, siquidem tu es, qui es; doleo quantum possum maximè de omnibus peccatis meis, illaq; detestor

su.

supra omnia alia mala: peto humillimè veniam, faciòque firmissimum propositum nunquam offendendi tuam Bonitatem in æternum.

In vulnera tua me projicio, ô Jesu! ibi me absconde & defende, hodie & semper; donec largiaris gratiam videndi tui & amandi in æternum. Amen.

JESU, MARIA, JOSEPH,
Vobis, dono meum cor & animam meam.

PRAXIS XXI.

Preparandi se ad sanctam mortem.

QUemadmodum mundani iter longinquum ingressuri, pro feliciore progressu, itinerarium seu diarium conficiunt viæ ineundæ, difficultatésque prævisas removeant, ut ad terminum securiùs perveniant. Æquiore jure Religiosus Societatis ex hoc mundo ad alium migraturus, & iter æternitatis ingressurus, impedimenta removebit, itérq; suum disponet, ut portum salutis æternæ certiùs attingere valeat: *Vide Itinerarium ad futuram vitam, R. P. Vincentii Carrafa.*

Iter I. seu I. Dies Itineris.

IN principio morbi, cum Christo initio passionis, recurre ad sanctam orationem & resignationem; *Pater si possibile est, transeat à me calix iste, veruntamen nō mea sed tua voluntas fiat.* Deinde exerce alias quoq; virtutes. 1. Fidem, spem, charitatem. 2. Præsentiam Dei. 3. Contritionem. 4. Patientiam. 5. Perseverantiam. Et cum S. Fulgentio crebrò repete: Domine modò patientiam, postea indulgentiam.

Itineris Dies II.

Conde testamentum: & reddatur cuique quod suum est, anima Deo, Cor B. Virgini, corpus terræ, &c. *Viae testamentum S. Caroli Borromæi, vel ex P. Nadasi.*

Dies III.

SI vel Superior, vel P. Spiritualis vel alius amicus, dum Medicus probabile mortis periculum adesse iudicat, mortem imminere tibi insinuet; nuntium hoc pacato, promptòque animo accepta, dicens; *Paratum cor meum Deus, paratum cor meū, cantabo & psalmum dicam. Pater venit*

Praxis XXI. præparandi se ad sanctam mort. 117
hora, clarifica filium tuum, ut filius clarifi-
cet te. Venit hora, finis temporis, initium
æternitatis. Atque exclusis omnibus aliis
negotiis, solum invigila negotiis animæ.
Et ut alacrius moriaris, considera motiva
sequentia. 1. Mors est sepultura vitiorum,
tentationum, tribulationum. 2. Spes pro-
pinqua videndi Deum, B. V. SS. 3. Vo-
luntas Dei.

Dies IV.

SI infirmitas in vitæ periculum te ducat
muniendum te cures supremis sacra-
mentis. 1. Exomologesin institue quàm
potes diligentissimè, a motis scrupulis &
anxietate, cum fiducia in Dei misericordia
& Christi meritis. 2. Viaticum accipe
cum vivacissima fide, certa spe, ardenti
charitate, profunda reverentia. 3. Deniq;
Suscipe Sacramentum extreme Unctionis.

Dies V.

Occurre strenuè tentationibus in mor-
te infestare solitis. 1. Tentationibus
contra fidem, occurre orando, aures oc-
cludendo, contrarios actus eliciendo, cum
Dæmone non disputando. 2. Tentationi-
bus contra spem, oppone Dei misericor-
diam

diam infinitam, Christi passionem, & veniæ promissionem. 3. Tentationibus contra Charitatem, *resiste* ut monet Apostolus, 1. Petri 5. *Fortis in fide*, constans in elicienda charitate.

Dies VI.

Circa finem vitæ hos protestationis actus elice.

I. Protestor, quòd mori velim, ut verus Christianus Catholicus, Societatis Jesu religiosus, & contritus de peccatis.

II. Protestor, quòd vivere & mori cupiam in vera fide, spe, charitate, cum invocatione SS. nominis Jesu & Mariæ.

III. Protestor me ob peccata multoties meruisse infernum sed tamen fateor, infinities majorem esse Dei misericordiam, iniquitate meâ, majora esse Christi merita, demeritis meis.

IV. Protestor, quod salutis meæ spem fundaverim potissimum in sanguine Christi efficacissimo, & B. V. Mariæ patrocinio potentissimo.

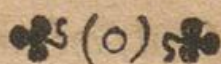
V. Protestor, quod nunquam consentire velim Dæmonis tentationibus & confirmo voluntatis Divinæ dispositionem tam circa animam, quàm circa corpus meū. *Dies*

DEnique varios devotionis actus tempore mortis exerce.

1. Abdica te aliis negotiis, & uni animæ salutis intende. 2. Frequenter signo crucis te muni. 3. Accende candelam benedictam, quæ significat, splendorem fidei & ardorem charitatis, & quòd moriaris tanquam servus fidelis, accensâ lucernâ expectans Dominum vocantem ad nuptias. 4. Gesta manibus palmam benedictam, in signum victoriæ de inimicis & secuturi triumphi in cælis. 5. Statue ante oculos imaginem Christi Crucifixi & B. M. V. & S. Angeli Custodis. 6. Cura prælegi commendationem animæ, passionem Domini, vel alia isti tempori congrua. 7. Pete, ut si non possis mori velut Martyr fidei, saltem moriaris ut Martyr amoris, moriens ex amore & desiderio videndi & glorificandi Deum. Et in hoc actu exspira. Hæc est pretiosa mors Sanctorum; spirare amando & amare spirando, Repetendo ad extremum sæpius verba Christi morientis: In manus tuas commendo spiritum meum, & sanctissima Jesu & Mariæ nomina.

F I N I S.

INDEX IN APPENDICEM
HOROLOGII SCHOLASTICORUM.

Præxes sese præparandi &c.

I. Communis ad omnia festa Christi Domini. p.1.	
II. Specialis ad festum Nati. Domini.	3
III. Pietransigendi dies Antecinerales.	6
IV. Affectuum tempore quadragesimæ.	8
V. Devotionis ante sepulchrum Domini.	12
VI. Erga Christum Dom. à morte resurgentem.	16
VII. Præparandi se ad festum Pentecostes.	19
VIII. Devotionis per octavam Corporis Christi.	20
IX. Colendi Deiparam &c.	22
X. Patronum anni, mensis, nominis.	27
XI. Diem Vocationis seu ingressus in Societatem.	29
XII. Juuandi animas in purgatorio.	32
XIII. Obeundi exercitia octiduana.	36
XIV. Recollectionis triduanæ in hieme.	58
XV. Ante renovationem votorum in æstate.	66
XVI. Reddendi rationem Conscientiæ.	80
XVII. Recolligendi se quot mensibus, aut hebdomadis.	91
XVIII. Extirpandi vitia.	95
XIX. Adipiscendi virtutes.	97
XX. Peragendi quadruplex pietatis Exercitium.	99
XXI. Præparandi se ad Sanctam mortem.	115

OSNABRUGI, impress. G. Schorlemerus
Anno Christi 1696.